

Tartalomjegyzék:

Az iskola rövid története, és jelenlegi képzési struktúrájának kialakulása	2
Intézményi adatok:	4
Az iskolai munka feltételei:	4
1) Személyi feltételek (a mindenkori elfogadott költségvetési rendelet szerint), jelenleg a következők:	5
2. Tárgyi feltételek:.....	6
3. A tanulók összetétele és az iskolai ifjúságvédelmi tevékenység.....	7
Az iskolában folyó nevelési és oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai és eljárásai:	8
1. Pedagógiai alapelvek:	8
2. Az iskolában folyó nevelési -oktató munka alapvető céljai, feladatai:.....	8
3. Az iskolában folyó nevelési -oktató munka eszközei	9
4. Az iskolában folyó nevelési -oktató munka eljárásai.....	10
A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:	12
A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	13
A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	15
A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység	16
Gyermek és ifjúságvédelmi program	17
Lehetséges:	18
Megelőző módszerek pl:.....	18
Helyi stratégia:.....	18
A helyi stratégia megvalósításának lépcsőfokai:	18
Segítő kapcsolatok igénybe vétele:.....	18
Végrehajtási módszerek:	19
A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok	20
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	20
Iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési program	21
Célunk az egészségfejlesztési iskola,	22
Az iskola egészségfejlesztési módszerei (általában)	22
Az iskolánkban alkalmazott egészségfejlesztési módszerek:.....	23
A szakmai orientációs és szakmai alapozó tárgyak, mint az egészségfejlesztés eszközei	23
Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás	24
Rizikócsoportos megközelítés:	24
Kortársatások az egészségfejlesztésben.....	24
Partnereink az egészségfejlesztési tevékenységben (segítő kapcsolatok).....	25
Egészségfejlesztési programunk, céljaink:.....	25
A mindennapos iskolai testnevelés lehetőségeinek biztosítása:.....	26
A tanulók fizikai állapotfelmérésének módszerei	27
Környezeti nevelési programunk	28
A környezettan tantárgy célja:.....	28
Környezettan gyakorlat, környezettan tábor (Moduláris oktatás).....	29
Iskolánk épülete, belső és külső tere.....	29
Feladataink:	30
Fogyasztóvédelemmel összefüggő feladataink	31
Minőségbiztosítás: az iskolában folyó nevelési -oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszere – IMIP, önálló dokumentum, nem képezi már a PP részét...32	
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelési -oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke (a 20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet melléklete szerint)	32

A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	32
A kompetencia alapú oktatás implementációja	33
Az iskola működésének rendje:	39
Tanulói jogviszony létesítésének feltételei:	39
Az osztályba sorolás rendje	39
A felsőbb évfolyamra történő továbbhaladás feltétele:	39
A más iskolából történő átvétel feltétele	40
A tanulói jogviszony megszűnése	40
Az iskolai hagyományok	40
Az iskolai értékelés elvei	41
Az iskolai értékelés célja	41
Mit értékelünk?	41
Az értékelés ideje és módja	42
A magatartásból adott érdemjegyek feltételei:	42
A szorgalmat minősítő osztályzat tartalma:	43
A tanulói teljesítmények értékelése:	44
Jutalmazási és elmarasztalási módszerek:	45
Tanórán kívüli tevékenységek és foglalkozások	46
Nem kötelező, választható tanórák	46
A tanórákhoz kapcsolódó és a tanórán kívüli iskolai tevékenységek és szolgáltatások	46
Szociális szolgáltatások	47
A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	47
Az iskolában folyó humán képzés struktúrája és óraterve	47
1. Humán szakközépiskolai óratervek (egészségügyi-szociális szakmacsoport) (Excel tábla) ..	50
2. A nyelvi előkészítő osztály óraterve (1 + 4 éves képzés) 2004 szeptemberétől (Az utolsó nyelvi előkészítő 2016-ban végez)	52
3. kétszintű érettségire jelentkezés szabályai, kötelező és választható érettségi tárgyak.....	53
A 2013. szeptemberétől bevezetésre kerülő ágazati szakképzés.....	54
Érettségire épülő szakképzés	57
1. OKJ-szerinti ápolóképzés, 3 éves, /OKJ 54 723 01 1000 0000/	57
Jegyzőkönyvek a PP elfogadásáról	59
1. A nevelési testületi értekezletről készült jegyzőkönyv	59
2. Az iskolaszék és az SZMK üléséről készült jegyzőkönyv	59
3. A diákönkormányzat üléséről készült jegyzőkönyv	59

Nevelési program

Az iskola rövid története, és jelenlegi képzési struktúrájának kialakulása

A gimnázium zsúfoltságának enyhítésére 1962-ben fogadta el Vác városa egy új, 16 tantermes középiskola létesítésének tervét, és kijelölte helyét a Géza király téren.

Az új épület **1967** januárjára elkészül, a költözködést, az épület üzembe helyezését és rendjének irányítását Bodnár Ferenc testnevelő tanár igazgatóhelyettesi minőségben irányítja.

1967 július 1-én megkezdik a működését az önálló gimnázium /kémia tagozat/ és kereskedelmi szakközépiskola, Ágh Bíró Béla kinevezett igazgató vezetésével.

1969-ben a gimnáziumi és kereskedelmi képzésen túl 2. évfolyamon megindul az egészségügyi szakközépiskolai képzés is.

1974 szeptemberében indulhat az utolsó kémia tagozatos osztály. Elkezdődik az oktatás a szakmunkások szakközépiskolájában, levelező tagozaton, három osztályban.

1978 júniusában leérettségizik az utolsó kémia tagozatos osztály, a levelező tagozatot nem számítva az iskola tiszta profilú egészségügyi szakközépiskolává alakul.

1981 áprilisában nyugalomba vonul Ágh Bíró Béla igazgató, az iskola vezetését ideiglenesen Bánhidi László addigi helyettes veszi át, majd 1981 augusztus 1-től Madudák István lesz az igazgató 1991 július 1-ig.

1982 szeptemberében egy egészségügyi szakiskolai osztály is indul, amelyet később nem követ több.

1986-ban az iskola új épületbe – a jelenlegibe – költözik, amely a városi kórház, rendelőintézet, mentő- és vészhelyszín szomszédságában épült.

1991 július 1-től megbízott, majd ez év decemberétől választott és kinevezett igazgató Hóringerné Kozák Eszter.

Még ebben az évben **csatlakozik az iskola az „Emberi erőforrások fejlesztése” világbanki programhoz a 13. humán szakmacsoportban,** követő iskolaként.

Az első humán szakközépiskolai osztály 1994 szeptemberében kerül beiskolázásra.

A képzés anyagi és személyi feltételrendszerét jelentősen növeli az **1995-ben elnyert Phare támogatás.** A beiskolázás felmenő rendszerben folyamatos.

1993-ban minisztériumi engedéllyel, kísérleti jelleggel beindul az egészségügyi technikus képzés, az ötödik évfolyam elvégzése után a hallgatók **felvett szakdolgozói** bizonyítványt kapnak.

1997-től a fenti képzés helyett megkezdődik az OKJ szerinti ápolóképzés (OKJ 54501201) az ötödik- hatodik évfolyam elvégzése után a hallgatók már európai normáknak megfelelő képzést kapnak.

Ezzel párhuzamosan felvett képzés is indul a már régebben egészségügyi dolgozók számára, hogy megszerezhessék az eurokonform végzettséget és a Kjt. szerinti magasabb besorolást (akkori "C", mai "E" kategória). Az **OKJ módosításával az addig iskolarendszeren kívüli felvett képzésünk 1998-tól iskolarendszeren belül, levelező rendszerben történik.** (1 és 2 éves hídprogram)

1998-ban bevitettük a választható szakmák körét, elindul az első egészségügyi operátor (OKJ 52464101) osztály az érettségi utáni szakképzésben, tanult ismereteik beszámítása miatt 1,5 éves képzésben vesznek részt.

Szintén **1998-tól, a Pedagógiai program elfogadásától megkezdődnek a humán középiskolai "nevelített" osztályaink, a pedagógiai (+magyar, +történelem óra), a nyelvi-informatikai (+informatika, +idegen nyelv) és a sport-egészséges életmód (+testnevelés, + kémia, +környezetvédelem),** vagyis az addigi humán óratervezés képest a fenti tárgyakból többletórát kapnak a tanulók.

2000-ben, az alapító okirat módosításával, **2001. Szeptemberi kezdéssel lehetőséget kaptunk az egészségügyi mellett a szociális képzés megkezdésére is, szociális gondozó és szervező (OKJ 54893303) szakon.**

Igen jelentős változást jelentett az iskola életében, hogy **1996. Július 1-től** Vác városa **megyei fenntartásba** adta, s azóta intézzük a szintén ekkor megyei fenntartásba került Zenemvészeti Szakközépiskola gazdálkodását is.

Újabb változást és egyben kihívást jelent, hogy 2004. szeptemberétől engedélyt kaptunk a nyelvi előkészítő évfolyam beindítására is (haladó német vagy haladó angol nyelv), és ezzel új lehetőségek nyíltak meg iskolánk előtt. Különös tekintettel arra, hogy eddig a legnagyobb, szülői kör által megfogalmazott kritika az volt iskolánkkal szemben, hogy csak egy idegen nyelv elsajátítására ad lehetőséget, szemben a gimnáziummal, bár a második idegen nyelv bevezetésének „gátját” jelentő szakmai orientáló és szakmai alapozó tárgyainkat a szülői többsége is hasznosnak ítélte. A nyelvi előkészítő évfolyam (1+4 éves oktatás) bevezetésével lehetőségek nyílnak arra, hogy iskolánkban is két idegen nyelvet (angol, német) sajátítsanak el a tanulók. A nyelvi előkészítő 2011. szeptemberétől iskolánkban megszűntek a jogszabályi környezet változása miatt.

2011-ben az akkori fenntartó PM Önkormányzata tagintézményként iskolánkhöz csatolta a Pikéthy Zenemvészeti Szakközépiskolát.

2012. januárjától iskolák fenntartását a PMIK (Pest Megyei Intézményfenntartó Központ) vette át, majd 2013. áprilisában újabb fenntartóváltás következett: intézményünk is a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásába került, a Ceglédi Tankerület 120042 számú iskolájaként.

Újabb nagy változás, hogy 2013. szeptemberétől a jogszabályi változások lehetővé teszik az ágazati szakképzés beindítását a 9. évfolyamon, ezzel a korábban említett „humán osztályok” kifutó rendszerben már ködnek tovább. (Az utolsó humán osztályok a 2015-2016-os tanévben végeznek majd.)

A lehetőségeket kihasználva iskolánk kérelmezte az alapító okiratába további egészségügyi és szociális szakmák felvételét.

Feladatunk, hogy a törvényi változásoknak és a pedagógiai programnak megfelelően kialakítsuk illetve tökéletesítsük az érettségire épülő szakképzést, s a szakképzési kínálatot a tárgyi és személyi feltételek valamint a tanulói és a munkaerőpiaci igények figyelembevételével bővítsük. Megtartjuk, illetve növeljük az iskolai oktató-nevelő munka színvonalát, ápoljuk az iskolai hagyományokat, s újabbakat teremtve öregbítsük iskolánk hírnevét.

Intézményi adatok:

(a mindenkori Alapító okirat illetve szakmai alapidokumentum szerint, lásd 1. számú melléklet)

Az iskolai munka feltételei:

1) Személyi feltételek (a mindenkori elfogadott költségvetési renelet szerint), jelenleg a következők:

Az iskolai státuszok száma **39**: 28,5 pedagógus , 10,5 f technikai dolgozó a következő táblázat szerint:

Pedagógus	Technikai
<ul style="list-style-type: none">• 1 igazgató• 1 igazgatóhelyettes• 1 könyvtáros-tanár• 25,5 pedagógus	<ul style="list-style-type: none">• 1 gazdasági dolgozó• 1 iskolatitkár• 2 portás• 1 karbantartó• 4,5 takarítón• 1 rendszergazda

A rendszergazda státuszt 2001. január 1-től biztosította a fenntartó. Szabadid szervező foglalkoztatására jelenleg nincs lehetőségünk (státusz hiányában), és fájdalmas változás a 2001-es Pedagógiai Programban foglaltakhoz képest, hogy nincs lehetőségünk oktatástechnikus foglalkoztatására sem. A felnevelítési feladatokat határozott idejű (egy-egy tanévre szóló) illetménykiegészítéssel oldjuk meg, a levelező és esti képzésben résztvevő hallgatók számától függően.

Jelentős változás, hogy 2009-ben a fenntartó gazdasági központokat alakított ki, így intézményünk önálló részben önálló gazdálkodóvá vált, gazdálkodásunkat a Cházár András Többcélú Közoktatási Intézmény intézi. A KLIK fenntartásába kerüléssel változások várhatóak a gazdálkodás szervezésében is.

A tantestület

A tantestület létszáma a fenti – jelenleg - 28,5 engedélyezett státusz alapján a mindenkori tantárgyfelosztás szerint, tanévenként változó.

A tantestület szakmai összetétele és szakképzettsége megfelel .

Elsősorban a PHARE pályázathoz kapcsolódó továbbképzéseknek köszönhetően a szakképzés átalakulása nem okozott problémát: részben elvégezték a szakmai orientáló és alapozó tárgyak oktatásához szükséges trainerrel továbbképzést, részben pedig többen nyugdíjba mentek, és a régi képzés kifizetéséig (2001-ben végzett az utolsó, OSZJ szerinti –82100- általános ápoló, általános asszisztens évfolyam) közalkalmazotti jogviszony fenntartásával dolgoztak tovább.

A szakképzési rendszer átalakulása miatt (szakképzés érettségi után) változott a tananyagtartalom is, új tárgyak jelentek meg, szigorú képesítési előírásokkal, pl. logika, jogi ismeretek, biofizika, biokémia, társadalombiztosítás stb., mely tárgyak kevés óraszámban, speciális szakemberek alkalmazását igénylik. Az addig zömében orvos óraadókat fogadják felváltani.

Határozott idejű foglalkoztatásukat az is indokolja, hogy mindig az adott tanév augusztusára kell eldönteni, milyen érettségi utáni szakképzés indítására van igény a nappali és a levelező tagozaton, és ennek ismeretében lehet hozzárendelni a feladathoz a munkaadót.

Az ágazati szakképzés visszatérével és a humán képzés kifutásával a tantestületben fordított folyamat lezajlása várható, csökken a közismereti órák száma, míg a szakmai elméleti és gyakorlati órák száma emelkedni fog.

A szakmai munkát szakmai munkaközösségek irányítják /humán, reál, humán-szakmai, nyelvi, osztályfőnöki /

A nevelési testület fogékony minden új iránt. (Az iskola 1991-ben csatlakozott az " Emberi erőforrások fejlesztése " világbanki programhoz, követően iskolaként a 13-as - humán, szociális szolgáltatás- szakmacsoportban. 1994-től folyamatosan iskoláztunk be osztályokat a képzésre. 1995-ben megpályáztuk és elnyertük a PHARE támogatást, mely 65.000 ECU értékű eszközbeszerzést, hazai és külföldi tanártovábbképzést jelentett.

A mindenkori költségvetés függvényében igyekeztünk nagy figyelmet fordítani a dolgozók továbbképzésére.

A 2010-es évben elnyert TAMOP 3.1.4-es pályázat (Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés- Innovatív intézményekben) , majd a TAMOP 2.2.3 „A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása, a TISZK rendszer fejlesztése a közép-magyarországi régióban”kapcsán a tantestület jelentős mennyiségű (83 + 150 db, 30 vagy 60 órás) továbbképzésen vett részt. Elsősorban az új tanulás- és oktatásszervezési módszerek bevezetését, a kompetenciaalapú oktatást , az IPR és az IKT iskolán belüli implementációját és rendszeres használatát segítették.

2. Tárgyi feltételek:

Az iskola a 8817. Sz. tulajdoni lapon nyilvántartott, 363/17. Hrsz. 1 ha 3159 négyzetméter belterületi ingatlan, amelyből az iskola 4105 négyzetméter, az alábbi helyiségekkel:

- 14 tanterem
- 1 sportterem
- 6 öltöző
- aula, konyha, étkező
- 6 iroda
- 9 szertár, raktár, tanmenet hely
- 29 egyéb helyiség
- valamint egy 1.100 négyzetméteres sportpálya

/Fenti adatok az 1996-os fenntartóváltáskor készült jegyzék könyvből valók./

Az OSAP statisztika meghatározásait használva : 8 osztályterem, 4 szaktanterem, 3 tanulócsoporthoz kialakított kisterem, 1 egyéb, az oktatás célját szolgáló helyiség, 11 tanári munkaszoba, szertár, 1 tornaterem, 1 sportpálya, valamint 3 demonstrációs terem.

A tanteremek számát már eddig is növeltük az egyik földszinti ruhatár megszüntetésével /gyógytestnevelés részére kialakított „tükörterem”/, az aula egy részének beépítésével / angol terem, rajzterem/, a II. emeleti kistanári megszüntetésével / nyelvi terem /. Egy harmadik számítástechnikai terem alakítottunk ki a másik ruhatár beépítésével illetve - időközben az étkezők számának csökkenése miatt- az ebédlő egyik részének leválasztásával.

Ennek ellenére adódhat olyan helyzet, amikor a délelőtt-délután tanításra is be kell rendezkednünk / humán osztályok és az érettségi utáni szakképzés csoportbontásos órái, blokkrendszerrel is nehezítve a terembeosztást/.

Az intézmény költségvetésének jelentős részét a személyi juttatások és járulékai teszik ki, a dologi kiadások a működést biztosítják, felújításra, fejlesztésre leginkább pályázat útján van lehetőség.

3. A tanulók összetétele és az iskolai ifjúságvédelmi tevékenység

Az iskola tanulóinak körülbelül egyharmada váci, kétharmada bejáró, folyamatosan csökken a kollégisták száma (évek óta kb. 10 f). A tanulók többsége pest megyei, csak néhány a nógrád megyei, ill. mindig előfordul 1-2 külföldi állampolgár / első sorban ipolyi magyar /.

A családi háttér meghatározója a tanulói személyiség formálódásának, ezért törekszünk arra, hogy minél jobban megismerjük, első sorban az osztályfőnökökön keresztül. Tanulóink közül sokan hátrányos illetve többszörösen hátrányos helyzetben vannak. Ide tartoznak a csonka családból származók, a család alacsony jövedelme valamint a szülő életvitele miatt hátrányban lévő tanulók. Főleg közülük kerülnek ki azok, akik a közösségbe nehezen illeszkednek be. Viselkedésük szorongó, visszahúzódó esetenként durva. A szülőnek egy része gyermeke nevelését az iskolától várja el, nem működik együtt az iskolával.

A rendezett családi élettel rendelkezők között is egyre több a kiegyensúlyozatlan, érzelmileg labilis gyerek.

A társadalmi változással „beköszöntött”, piacgazdaság farkastörvényei, a létbizonytalanság a tanulók mindennapjain túl a jövő képüket is negatívan befolyásolják.

Az iskola ifjúságvédelmi munkájában a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű tanulókkal kiemelten, az egyéni bánásmód elvét követve foglalkozik.

Alapvetően a lelkiismeretes, a tanulókra egyénenként is odafigyelő osztályfőnök tevékenysége.

A gyermekvédelmi feladatok koordinálja iskolai szinten a teendőkét. A már említett okból a társadalmi elszegényedés következtében jelentős az anyagi gondokkal küzdő családok száma. Lehetőséget igyekszünk teremteni az ilyen családokból érkező tanulók megsegítésére, a *mindenkori lehetőségek függvényében*, pl.:

- iskolai, alapítványi támogatás /pl. osztálykirándulás, környezettan tábort, nyelvvizsga stb. költségeihez való hozzájárulás /

Természetesen az alapítványi támogatás esetén csak az alapító okiratban szereplő célok támogathatóak.

Nagyobb gond és nehezebb a segítségadás azokban az esetekben, ahol a család a gyermek számára nem biztosítja a megfelelő erkölcsi hátteret, a szülő életvitele negatív példa a gyermek előtt. Ezek a nehézségek sok esetben csak később mutatkoznak. A tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek.

Az iskola nem veheti át a család nevelési szerepét, de az ilyen esetekben fel kell vállalni a fokozott törődést a tanulóval.

Lehetőségeink:

- fokozott odafigyelés, egyéni beszélgetés, segítség a személyes problémák megoldásában
- kapcsolattartás a családdal
- hiányosságok pótlásában segítségnyújtás

- korrepetálás
- tehetséges tanulók külön segítése / pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése /

Iskolánk nem az elit képzésre törekszik. Különös figyelmet szentel és segíti a gyengébbeket, a nehezebb körülmények között élőkét. Tanítványainkban erősíteni igyekszünk azt a tudatot, hogy aki teheti, segítse embertársait. Megkönnyíti helyzetünket, hogy a program egybeesik az ún. humán szakközépiskolai képzés célkitűzéseivel.

Az iskolában **1994-ben beindult, és a pedagógiai programunk szerves részét képezi a humán szakközépiskolai képzés egyik legnagyobb elve, hogy a személyiségfejlesztés, a szocializációs tevékenység a tanterv szerves része.** (A humán osztályok 2016-ra kifutnak, átadva helyüket az egészségügyi ágazati szakképzésnek).

A kiscsoportos, korábban kétszemélyes vezetéssel működő kommunikációs és önismereti, valamint egyéb orientációs foglalkozásokon szakképzett trainerek foglalkoznak a tanulókkal. Munkájuk célja, többek között, hogy:

- a tanulók reális önértékelésének kialakulását segítsék
- általánosan elfogadott társadalmi értékeket és normákat közvetítsenek, el segítsek, hogy azok a tanulók személyiségébe beépüljenek
- pozitív szociális szokásokat alakítsanak ki
- elsajátíttassák a szociális viselkedés alapvető szabályait, megértessék a döntési szabadság és a felelősség összhangját, szerepét, jelentőségét
- szociális értékrendek megismertetése, a pozitív értékrend elfogadtatása, egyszóval a segítéseművelődés / a „humán” szakközépiskola megnevezésben a „humán” szó éppen ezt az embert segítéseművelődés /
- a pályaválasztási órákon a tanulók segítséget kapnak a pályaválasztásukhoz is

Az iskolában folyó nevelési és oktatói munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai és eljárásai:

1. Pedagógiai alapelvek:

- Az ismeretanyag megértése és alkalmazása, az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása
- A tudás, mint érték tiszteltetésének kialakítása
- Saját egyéni, hatékony tanulási módszerek kialakítása
- Szülőföldünk, hazánk hagyományainak, kultúrájának, történelmének megismerése, a hagyományok ápolása, tiszteltetésben tartása
- Az európai és nemzetközi törekvések ismerete, más népekkel, nemzetiségekkel szembeni tolerancia
- Demokratikus magatartásformák kialakítása
- Az egészséges életmód, egészségvédelem fontosságának megértetése
- A környezetvédelem lehetőségeinek ismerete, gyakorlása

2. Az iskolában folyó nevelési-oktatói munka alapvető céljai, feladatai:

Az iskolai élet valamennyi területén és szintjén egy gyakorlatias, a tanulók önmegvalósítását szolgáló, személyiségét, egyéniségét tiszteltető oktatás-nevelési megvalósítás.

Ennek megfelelően az iskola pedagógiai programja és helyi tanterve felépítése szerint követelmény-központú, pedagógiai koncepciója szerint tanulóközpontú.

A hazai és nemzetközi folyamatokat egyaránt jellemzi a differenciálódás és az integráció. Ennek megfelelően a közös, rugalmas kompetenciák kialakítása megkívánja a képességek szerinti differenciálódást / reál-humán szakképzés /. Ugyanakkor a NAT-m veltségterületeinek megfeleltetése a hagyományos tantárgyi struktúrának szükségszerűen tantárgyi integrációt kíván.

A tudás / mint az ismeretek és képességek összessége / megszerzése és hosszú távú, egész életen át tartó kibontakoztatása és gyarapításának igénye, alkalmazása meghatározza iskolánk cél-, feladat- és követelményrendszerét.

- Az indulási hátrányok csökkentése és az esélyegyenlőség biztosítása, különös tekintettel arra, hogy tanulóink többsége vidéki, közel 50 helységről jön, eltér felkészültséggel, igényszinttel és motivációval. Gyakran nehéz szociális körülmények között élnek. / munkanélküli szülő /k/, csonka család, deviancia /
- Értékközvetítés, ezen belül:
 - A biológiai lét értékei /az élet tisztelete, az egészség értéke /
 - Az én harmóniájára vonatkozó értékek /önismeret, önművelés /
 - A társas kapcsolatokra vonatkozó értékek /tisztelet, tolerancia, szeretet stb./
 - A társadalmi eredményességre vonatkozó értékek /folyamatos tanulás, kreativitás, szellemi igényesség, stb./
 - A humanizált társadalom és világkép értékei /hazaszeretet, az emberi jogok tiszteletben tartása, a hazai és egyetemes kultúra értékei stb./
- A problémamegoldó gondolkodás kialakítása, az információk értelmezése, feldolgozása./ Különös tekintettel napjaink információ-áradataira /
- Az egészséges életmódra, a családi életre nevelés (A témával részletesen az „Iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési program” fejezetben foglalkozunk)
 - A program fontos feladata az egészséges életmódra, családi életre nevelés erősítése, amely a humán szakközépiskolai orientáló órák általános tartalmi eleme, éppúgy, mint a mentálhygiénés problémák kezelése és megoldása
- Környezeti, környezetvédelmi nevelés (A témával részletesen „Az iskolai környezeti nevelési program” fejezetben foglalkozunk.)
 - Cél olyan állampolgárok nevelése, akik számára már természetes a környezet védelme, ápolása.

3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei

(Fő tevékenységformák, módszerek, amelyekben a nevelési-oktatói folyamat realizálódik)

Az oktató-nevelő munka elsődleges szinterei a **tanítási órák**, ahol a NAT-ban, a kerettantervben valamint a kétszintű érettségi követelményekben és az ezek alapján elkészített helyi tantervben megfogalmazott ismeretanyagot a tanulók elsajátítják, illetve kellő alapot kapnak ahhoz, hogy otthon, egyéni tanulással szerzett ismereteiket igény szintjüknek megfelelően elmélyítsék.

A hatékonyság fokozása érdekében gyakran alkalmazunk **kiscsoportos/csoportbontásos foglalkozást**, elsősorban az idegen nyelv, az informatika, (korábban a matematika oktatása terén is, de ez az utóbbi időben anyagi okok miatt nem volt megvalósítható), hogy a gyakorlásra, a tanult anyag készségi szintjének elsajátítására minél több idő jusson, illetve ez teszi lehetővé, hogy a tanulók képességeit, motiváltságát és elért ismereteit figyelembe véve személyre szabottan lehessen a tanulókkal foglalkozni, különös tekintettel a **differenciált képességfejlesztésre**.

A szakmai orientáló és alapozó órák egy részében szintén csoportbontásban folynak az órák, hiszen a foglalkozások tematikája gyakran érint mélyen személyes témákat, ezért csak

bens séges, kiscsoportos keretben lehet igazán hatékonyan a helyi tantervben el írt "tananyagot" elsajátítani. (Szintén anyagi okok miatt a korábban megszokott, éppen a fentiekben említett okok miatt alkalmazott „kettős vezetés” gyakorlatával felhagytunk.)

Az iskolánkban folyó oktató-nevelő munka sajátos eszközei a **"táborok" (tkp. az új típusú, moduláris oktatás általunk már 1994 óta, felmenő rendszerben alkalmazott és jól bevált formái):**

- **10. évfolyamon az önismereti „tábor”** (anyagi okok miatt az iskolában tartjuk, korábban 1 hét, ma már takarékosági okokból csak 3 nap, napi hat óra összefüggő, előre elkészített és kipróbált tematika szerinti önismereti foglalkozásokat jelent)
- **11. évfolyamon a környezetvédelmi tábor** (1- 2 vagy 3 nap, *a mindenkori anyagi helyzettel függően, iskolán kívül, utóbbi időben rendszeresen a Bükk Nemzeti Parkban, Noszvaj bázishellyel*)

Az ön- és társismereti szakmai orientációs gyakorlat hozzájárul a tanulók önmagukról szerzett hiteles tudásanyagának kibővítéséhez, amely magában foglalja:

- a képességeik és lehetőségeik felismerését és felmérését,
- a testi-lelki és szociális valósághoz való igazodást
- az egyéni és társadalmi szempontból hasznos alkalmazkodás módjainak ügyes megtalálását, valamint az
- öröme és teljesítményre, illetve az alkotó kibontakozásra nyitott életvezetési terv elkészítését

Környezettan gyakorlat : hozzájárul a tanulók környezetszemléletének illetve a környezetvédelmi tudatosságának az elmélyítéséhez, amely a tanulók természetismeretének és a saját élményeiknek a gazdagításán alapszik. A gyakorlat célja továbbá, hogy kialakuljon a tanulóknak az élő és élettelen környezet megóvásához szükséges felelősségteljes magatartás.

A nevelési folyamat fontos eszközei a **délutáni foglalkozások**, ahol mód van a tudásszint illetve igény szint szerinti homogénabb csoportok kialakítására, így az ott folyó munka hatékonyabb lehet. (pl. korrepetálások, felvételi előkészítők, nyelvvizsga-felkészítők, tanulmányi versenyre való felkészítés)

A szabadidő hasznos eltöltése, a tanulók kultúra iránti érdeklődésének felkeltése, valamint a közösség összekovácsolása érdekében **színház-, múzeumlátogatásokat, tanulmányi kirándulásokat** szervezünk. Az események szervezése, előkészítése számos lehetőséget ad az arra igényes pedagógusnak, hogy az egyéb tanórákon tanított tananyagot a tanuló aktivizálásával bővítsen, életszerűbbé tegye, elmélyítse.

Az oktató-nevelő munka sajátos eszközei az **iskolai ünnepélyek, megemlékezések**. Tudatosítják a tanulóban, hogy egy közösséghez tartozni érték, az ünnepély/megemlékezés szervezése kapcsán kiegészítheti tanult ismereteit, egy közösség előtt vállalja a "produkcióját", segíti a tankönyvekben történelemként tanultakat érzelmileg jobban megközelíteni. Fontos, hogy a tanulókat megérintse, igényes megemlékezések legyenek, különben csak "kipipálandó", évente rendszeresen ismétlődő esemény lesz, és nem tölti be azt a célt, amire rendeltetett.

4. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka eljárásai

A pedagógiai folyamat rendkívül komplex: a pedagógiai tevékenység és a gyermeki fejlődés kölcsönhatásában biológiai, pszichológiai, szociológiai, logikai és pedagógiai tényezők bonyolult

módon szövednek egybe. A pedagógiai folyamat nemcsak egy-egy nevelési ráhatás, hanem hatásrendszerek, hatások egymást követő és egymásra épülő sorozata. Az alkalmazott eljárás függ attól, hogy a pedagógiai folyamatot mely szempontból tekintem:

- a pedagógiai folyamat, mint a társadalmi tevékenység pszichológiai mechanizmusa : a pedagógiai folyamatban az objektív társadalmi értékek és viszonylatok szubjektívvá válnak (interiorizálódnak). Az ember éppen a társadalmi értékek és viszonylatok elsajátításával és továbbfejlesztésével válik igazán emberré, ennek során **az alkotó (kreatív) tanulás és a mellette az igényét** támasztja a neveléssel szemben, valamint **közéletileg aktív személyiség** fejlesztése a cél.
- A pedagógiai folyamat, mint a pedagógus tevékenysége: a nevelési követeléseivel és a tanulók cselekvésének, tevékenységének mozgósításával kezdődik, majd a **tudatosítás** szintjén **az értelmi, érzelmi ráhatásokat** közvetítik a nevelési a tanulóközösségen keresztül. A tanulók így tesznek szert tudásra, meggyőződésre, motivációs bázisra. A tevékenység tudatos **gyakorlása** során kifejlik a közösség sajátos munka- és életstílusa, az egyes tanulóknál pedig a megfelelő szokások és akarati tulajdonságok rendszere. Csak néhányat kiragadva:
- a pedagógiai folyamat, mint a gyermeki személyiség fejlődése: a nevelési folyamatában az életkornak megfelelően egyre inkább előtérbe kerül a **tudatosítás, a belső meggyőződés és kialakulása, s ennek eszköze a motiválás**: erős és hatékony indítók kialakítása a cselekvéshez (**értelmi, érzelmi ráhatás**).
- a pedagógiai folyamata, mint képességfejlesztés: a megfelelő tevékenységek **gyakorlásával**, figyelembe véve, hogy a képességek megszerzéséhez mindig egyéni, személyes erőfeszítésekre van szükség. Fontos, hogy az oktatás a tanulók aktív, cselekvés részvételére (**tanulói aktivitás**) építsen. Ezt segítik az újszerű tanulásszervezési eljárások (moduláris oktatás, projekt módszer, témahét).

A pedagógiai folyamatban 3 mozzanatot figyelhetünk meg: 1.) a **kezdeti tevékenységet** (a gyermekét, amit a nevelési befolyásával irányít), 2.) a **tudatosítást**, ami a társadalmi normák belső motívummá válását törekszik elérni a jelöltnél, 3.) majd a tevékenységmagasabb szintjét, ahol fokozatosan és tudatosan átmegy **önnevelésbe**.

Célszerű ennek figyelembevételével megválasztani a nevelési eljárásokat is.

- Az elemi tevékenység szintjén (a nevelési első szakában vagy új nevelési feladatok kezdetén) főleg a **követelést, vagy a spontán aktivitásra létrejövő egyszeri cselekvések, példakövetés és szokások kialakítása. (tapasztalás, cselekvés, példa, szoktatás, követelés)**
- A tudatosítás nevelési módszerei a **meggyőződés, a jutalmazás, büntetés**. Bár mindkét nevelési módszer szerepel már az elemi tevékenység irányításánál is, igazi hatékonyságukat éppen a tudatos, értelmi (kognitív) elemek adják meg.
- A tudatos tevékenységet befolyásoló nevelési módszerek az **akaratnevelés és a jellemformálás**. Mindhárom szinten nagyon fontos a tanulói aktivitás előtérbe helyezése (**kisajátítás, vita, önálló munka, érvelés, szerepjáték stb.**)

Figyelembe kell venni, hogy a nevelési módszerek hatékonyságát döntő módon befolyásolja a **tanár - diák közti személyes, főként érzelmi viszony, valamint a közösség hatása (igazi közösség pozitív, felfokozó hatása, vagy az antiszociális csoport negatív hatása)** . A példakövetésben, utánzásban szokások elterjedésében is nyilvánvaló az osztályközösség szerepe, miként a jutalmazás és büntetés lélektani hatását is nagymértékben a közösség határozza meg.

Ezért az iskolában folyó oktató-nevelő munka fő tényezője az Internet korában is az EMBER, a TANÁR, akinek személyisége, tudása, tanulókkal kapcsolatos attitűdje döntő módon befolyásolja a munka sikerét.

A másik különösen fontos tényező pedig a közösség, így a közösségépítés, közösségfejlesztés az iskolai munka különösen fontos területe, amelyre külön kitérünk.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok:

A nevelés lényege a tanulók személyiségében jelentkező fejlődés, az öntevékenység révén kialakuló új, magasabb szintű képességek kibontakozása. A nevelődő tanuló fejlődése egyrészt objektív értékekben (tudásban, alkotásokban) realizálódik, másrészt szubjektív módon a személyiség változásaiban, a képességek és jellemvonások alakulásában tükröződik.

Iskolánk jellegéből adódóan - humán szakmacsoport, egészségügyi -szociális pályairány-kiemelten foglalkozik a személyiségfejlesztéssel, elsősorban a 9-10. évfolyamon szakmai orientáló foglalkozásain (kommunikáció, önismeret, tanulásmódszertan, egészségtan, pályaorientáció), majd az ezekre épülő 11-12. évfolyamon tanított szakmai alapozó órákon is (különösen az általános lélektan, szociálpszichológia, fejlődéslélektan valamint mentálhigiéné órákon.)

A szakmai orientáló tárgyak tananyagtartalma hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók reális önismerettel, pályaismerettel, hatékony kommunikációs készséggel, tanulástechnikával, helyes egészségi és higiénés magatartással rendelkezzenek. **A foglalkozások hozzájárulnak a tanulók ön- és társismeretének olyan irányú fejlesztéséhez, amellyel majdani segítők munkájuk "eszközét" -saját személyiségüket - és személyközi kapcsolataikat kontrollálni illetve befolyásolni tudják.** A gyakorlatok elvégzése után a tanuló képessé válik a csoportmunka szabályainak betartására, az önismeret komponenseinek valamint az emberismeret csapdáinak felismerésére, a társas kapcsolatokat zavaró jelenségek tudatos kiküszöbölésére, a társas kapcsolatokat elősegítő, illetve a kooperációs és proszociális magatartásformák alkalmazására, az önfejlesztésre. A pályaorientációs foglalkozások lehetőséget adnak a tanulóknak arra, hogy megismerje az érdeklődésének megfelelő munkaköröket, valamint azok társadalmi megítélését. Biztosítja a tanuló számára, hogy saját képességeit egyeztethesse a szakma elvárásaival és követelményeivel, ugyanakkor a gyakorlatok biztosítják, hogy a tanuló érdeklődése minél több szakma sajátosságainak megismerésére nyitott maradjon.

A 11-12. évfolyamon az addig gyakorlatcentrikusan (foglalkozásokon, szituációs játékok segítségével, valamint a már említett "táborok", vagyis összefüggő gyakorlatok/modulok) elsajátított ismeretek bővebb elméleti megalapozása, kiterjesztése zajlik a "lelkiműködés" modul tantárgyainak segítségével. A tanulók konkrét ismereteket és tapasztalatokat szereznek a saját lelki jelenségeikről és személyiségükről, illetve olyan pszichológiai alapfogalmakat és szakkifejezéseket ismernek meg, amelyeket későbbi munkájuk során hasznosíthatnak. Részletesen foglalkoznak a **személyiséglélektan alapfogalmaival a következők szerint:**

A személyiség összetevői és ezek összefüggései

Érdek, érték, érdeklődés. Képesség

Irányulás és indítékok

Világnézet, meggyőződés, eszmények, beállítódás

Temperamentum- és személyiségtipológia

A jellem és jellemszerkezet

Személyiségprofil és stílus

Az érett személyiség kritériumai

Fontos, hogy a személyiségfejlesztés kiscsoportban, részben kettős vezetésben zajlik, fokozottan épít a tanulói aktivitásra és véleménynyilvánításra, a nondirektív óravezetési stílus pedig lehetővé teszi, hogy a tanulók valóban tevékeny részesei legyenek a foglalkozásoknak.

A személyiségfejlesztés további, iskolánk által is prioritásként kezelt, fontos elemei:

- a hazaszeretet elmélyítése,
- az aktív állampolgári magatartáshoz szükséges részképességek elsajátítása,
- az elhatározások felismerésére, tudatosítására való képesség
- elérni, hogy a tanulók tudatos fogyasztóvá váljanak, mérlegelni tudják a döntéseikkel járó kockázatokat, tudjanak eligazodni a fogyasztási javak, szolgáltatások, marketinghatások és viselkedési módok között (részletesebben lásd: „Fogyasztóvédelemmel összefüggő feladataink”)
- az okos gazdálkodás képességének kialakítása,
- a személyes felelősségen alapuló környezettudatos magatartás (részletesebben lásd „Környezeti nevelési programunk.”)

A fenti célok megvalósításának eszközeit a zárójelben említettek túl a Helyi Tantervben ismertetett részletes tematika szolgálja; lásd az Életmód (11-12. osztály), Társadalmi környezet (12. osztály), Társadalomismeret (11. osztály), Környezettan (11. osztály, valamint az Osztályfőnöki órák (9-12. osztály).

A fentiekén túl alkalom nyílik a haza iránti kötődés elmélyítésére több tantárgy esetén is. Elsősorban ilyen például a magyar irodalom, földrajz és a történelem. Történelem **helyi tantervében** ez deklarálva is szerepel. (Lásd: 280. oldal: "Kiemelt cél a tanuló haza iránti kötődésének, szeretetének táplálása, elmélyítése. Ez történhet elsősorban (de nem kizárólag) a magyar tematikájú témakörök oktatása esetén, úgymint: Történelem 12. évfolyam, emelt szint: Magyarország közjogi története/ Szentkoronaezme: nemzeti jelképeink és öntudatunk kapcsolata pl.; ugyancsak 12. évfolyam, emelt szint: Letételek népek/ Magyar népbe olvadt népcsoportok: a különböző népcsoportok magyarságban történő sajátságos ötvözdése, ezáltal nemzeti sokszínűségünk iránti büszkeség, öntudat. “)

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Annak érdekében, hogy valódi közösségről, és ne csak "Tömegről", "diákcsoportról" beszéljünk, nagyon sokat kell tenni egy iskolában az iskolavezetésnek, tanároknak, diákoknak egyaránt. Minden közösségben hatnak **domináns érdekek és célok**, jó esetben ez lehet **a tanulás és a továbbtanulás**, ehhez azonban az iskola szellemiségének erősítenie kell, hogy **a tudás, a tanulás érték. Ezt az alapelvet az iskola minden tanárának képviselnie kell, és több területen kell meg erősíteni:**

- **Tanulmányi versenyek rendezése, iskolai szinten** (hogy a szerényebb képességű tanulók is esélyt kaphassanak), valamint szorgalmazni a helyi, területi, megyei stb. versenyeken való részvételt.
- **Az eredményeket rendszeresen értékelni kell osztályszinten, iskolai szinten. Az elért eredményeket elismerésnek kell követnie** (szóbeli írásbeli dicséret, könyvjutalom), az elért

eredményeket a közösség előtt ismertetni kell, hogy az azt elérők pozitív megerősítést, a többi tanuló követésre alkalmas példát lásson magán.

- **Az eredményeket lehetőség szerint nagyobb körben is ismertté kell tenni (iskolaújság, városi újság stb.)**
- **Ezt a célt szolgálja az Október 6-ai vagy 23-i ünnepély keretében, a legjobb tanulmányi eredményt elért tanulók részére kiosztott oklevél és pénzjutalom, az iskola alapítványának támogatásával.**

Az **iskolai osztályok** közösségi életének formálásában számolni kell a közvéleményben rejlő pedagógiai lehetőségekkel. Az osztályok közösségi életében és az egyes tanulók egyéni fejlődésében is fontos szerepet játszik a kollektív véleménye, különösen az ún. hangadók gyakorolnak nagy hatást, pozitív vagy negatív irányba. Rendkívül fontos ezért, hogy a tanulói közösségek azonosuljanak pedagógiai céljainkkal, és együttműködésükkel segítsék az oktatónevelő munkát. A pedagógus személyisége, tekintélye, és a vele azonosuló tanulói közvélemény óriási pszichológiai nyomást gyakorolhat az egyes tanulóra. Fontos, hogy már az osztályok összeállításánál törekedjünk az **azonos érdeklődésű tanulók egy osztályba sorolására** (ezért alakítottuk ki a pedagógiai, nyelvi-informatikai és a sport-egészséges életmód osztályokat), arra, hogy lehetőség szerint a legjobb és kevésbé jó képességű tanulók is kerüljenek egy osztályba. **Az osztályfőnök szerepe meghatározó az osztályközösségek kialakításában.** Nemcsak a közvetlen osztályfőnöki munkában (jutalmazás, büntetés, elismerés), hanem az iskolán kívüli együttléte szorgalmazásával és szervezésével is, vagyis **közös élményeknek a közösségformáló hatását is tudatosan kell kihasználni.** (színházlátogatás, tanulmányi kirándulás stb.) Az osztályfőnök a családlátogatások, szülői értekezletek, fogadóórák kapcsán az átlagosnál többet tud tanulójáról, és odafigyelésével éreztetheti vele: a bajban nincs egyedül, egy közösséghez tartozik, ahol segítséget, támogatást talál. (személyes beszélgetés, szociális segítség elintézése, tanuló párok kialakítása a gyengébben haladóknak, stb.) Az igazi osztályközösség egyik szép jellemvonása az egymás segítése, támogatása.

Fontos, hogy mindaz, ami a közösségre tartozik, kapjon nyilvánosságot: vagyis **meg kell keresni az információcsere optimális csatornáit.**

Az egyes osztályok tanulói is részei egy nagyobb közösségnek, az **iskolaközösségnek**, de ahhoz, hogy ez valóban így legyen, szintén vannak tennivalók, különösen szeretnénk, ha a **diákönkormányzat aktivizálásával** a tanulók is minél tevékenyebb részt vállalnának már a tervezés szakaszából is.

- **Közös rendezvények**, amelyeken valamennyi osztály képviselheti magát (pl. diákkarácsony, iskolai diáknap, stb.)
- Nagyon fontosak a **hagyományok**, pl. szalagavató, vidámballagás, ballagás (pl. díszbéd, ballagás), amelyek állandó pontokat jelentenek a rohanó, folytonosan megújuló iskolai életben, s amelyek előkészítésében, lebonyolításában közreműködve erősödik az együvé tartozás tudata diákjainkban, összekovácsolódnak az osztályközösségek. Sajátos lehetőség a közösséghez tartozás erősítésére a **Selye-nap**, amely jellegéből adódóan csak a mi iskolánkban van és városi publicitást kaphatnak eseményei. Tartalommal való megtöltése tanár és diák közös feladata, együttgondolkodást kíván. Sajátos színpont a "Ki mit tud?", ahol azok a tanulók is megmutathatják tehetségüket és elismerést kaphatnak, akik egyébként a tanulmányi vagy sportmunkában kevésbé jutnak sikerélményhez.

- A **nemzeti ünnepekhez kapcsolódó iskolai ünnepélyek**, melyek színvonalas, nem sablonos megrendezése el segíti, hogy a tanulók identitástudata erősödjék, büszkén vállalják és megélik magyarságukat. (Pár éve iskolánk 12. évfolyamos hallgatóival az október 23-i ünnepély zárásaként tiszteletünket tesszük az Új Köztemet 301-es parcellájában)
- A közösséghez tartozást külső jegei - még modern világunkban is elviselhető módon - az iskolai ünneplésként viselt és megkövetelt **matrózblúz, illetve a testnevelési órákon, egyéb iskolai megmozdulásokon viselt iskolapóló**.

Fontos, hogy a közösségépítés nemcsak a tanulók szemszögéből elvégzendő feladat. **Az igazgatónak és az iskolavezetésnek mindent meg kell tennie azért, hogy az alkalmazottak is megélik: egy közösség tagjai, nemcsak egy munkahely dolgozói.** Törekedni kell a családi, baráti-támogató légkör kialakítására, fenntartására, közös programok szervezésére (tantestületi kirándulás, közös színház-, tárlatlátogatás, figyelemmel kísérenem tolakodó módon - egymás magánéleti problémáit, s abban segíteni, amennyiben lehetséges, segíteni a munkahelyi konfliktusok oldásában, stb.) Csak így érhető el, hogy a közös célt -az iskola ügyét - mindenki magáénak érezze, és mindenki tehet a megvalósítás és a jobbítás érdekében.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Iskolánk közel 40 település több mint 50 iskolájából iskoláz be tanulókat, akik eltérő családi háttérrel, eltérő tapasztalatokkal és tárgyi tudással érkeznek iskolánkba, közülük többen küzdenek beilleszkedési nehézségekkel az új környezetben, szoronganak az esetleges új elvárásoktól, félve, hogy nem tudnak megfelelni.

Ha a serdüléssel a közösség nem tud mit kezdeni, csak **a pedagógus egyéni bánásmódja** segíthet.

A pedagógus, különösen az osztályfőnök feladata megismerni tanítványait, s mindegyikkel megfelelően kell bánni.

A beilleszkedési zavaroknak, magatartási nehézségeknek többféle oka lehet, általában a gyermeki személyiség fejlődésének zavarára vezethető vissza. A személyiség fejlődését többféle, szorosan egybefüggő tényező határozza meg:

- a biológiai, öröklött adottságok
- fiziológiai tényezők
- aktuális környezeti tényezők

A gyermekkori személyiség fejlődésére legdöntőbb hatással a környezeti tényezők vannak, mely hatás két nagy életszakaszra osztható: 1.) a családi túlsúlyú hatás korszaka 2.) az iskolai túlsúlyú hatás korszaka. **A háttérrel megismerve lehet a legoptimálisabb módszereket kiválasztani a beilleszkedési, magatartási zavarok leküzdése érdekében.**

A pedagógus által kiválasztott nevelési módszereknek –túl az egyéni bánásmóddal fokozott alkalmazásán – sajátos pedagógiai folyamatot kell beindítani, a komolyabb magatartászavarral küszködő tanuló tulajdonképpen újra kell nevelni, személyiségét új alapokra kell helyezni, amely középiskolás korban már embert próbáló feladat.

A dacos, felházzal szembe forduló tanulóknál szép szavakkal, erkölcsi prédikációval semmire sem megyünk, **el kell érzelmileg kell megközelíteni**, védekezni, belső érzelmi páncélját „feltörni”.

A tanuló kezdeti agressziójára semmiképpen sem szabad hasonló módon reagálni, **szervezni, segíteni kell tevékenységét, részben pozitív tulajdonságaira építve, részben megkönnyítve számára a sikerhez jutást, azonnal jutalmazva minden pozitívumot. El kell szorítani a bizalmat kell**

ébredni önmaga és nevelése iránt. A pedagógusnak megfelelő felkészítéssel élnie kell a közösség jótékony befolyásával is.

A problémás gyermek nevelésénél **törekedni kell a személyiségzavar mielőbbi felismerésére és korrigálására.** Ebben **nagy segítséget nyújtanak iskolánk speciális tárgyai,** melyekről a személyiségfejlesztés kapcsán már részletesen szóltam (**kommunikáció, önismeret**) A pszichikus egészségvédelemmel külön tudomány, a **mentálhigiéne** foglalkozik, mely iskolánkban szintén a szakmai alapozó tárgyak közé tartozik.

A cél, hogy a nevelés első sorban a gyermek egészséges személyiségfejlődését biztosítsa, és az ideális helyzet csak az egészséges és helyes családi és iskolai nevelés mellett alakulhat ki.

Ennek eléréséhez szükséges a már említett, **egyéni szabott módszereken** kívül a rendszeres **családlátogatás, folyamatos kapcsolattartás a szülővel, kollégiumi neveléssel, segítőkész beszélgetés a tanulóval,** bizonyos helyzetekben az adott konfliktus feloldása érdekében a **probléma megbeszélése az osztályközösségben.** Fontos, hogy az **osztályfőnökök tájékoztassa az osztályában tanító pedagógusokat a tanuló viselkedésének okairól,** a tanuló háttéréről (Ennek színtere lehet az osztályozó konferencia, illetve a **tanárok közötti személyes és folyamatos kapcsolattartás a tanuló személyiségének fejlődése érdekében.**

Az osztályfőnök igénybe veheti a szakmai orientáló tárgyakat oktató pedagógusok segítségét, részben didaktikai területen, részben pedig a tanuló viselkedésének jobb megértése céljából, hiszen a kiscsoportos, személyiségfejlesztő órákon a tanuló egész másképpen nyilatkozik meg, mint a tanórán. (természetesen a csoporttitok alól felmentés nem adható!)

Indokolt esetben az gyermek és ifjúságvédelmi feladatok, az iskolaorvos, pszichológus segítségét is igénybe kell venni, hogy a tanuló beilleszkedési, magatartási zavarait ki tudja különböztetni, mert csak így remélhető az egészséges személyiségfejlődésén túl a megfelelő iskolai teljesítés.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Bár az oktatás általában közösségben folyik, az oktatás hatékonysága érdekében szükséges a tanulókkal való egyéni bánásmód is, amely a tanulók megismerésén alapszik és az oktatási formák és módszerek differenciálását vonja maga után. A tanuló egyéni megismerése az oktatásban két dolgot jelent: egyrészt jelenti a tanuló ismereti és értelmi szintjének konkrét, másrészt értelmi képességeinek általános ismeretét. Az előbbi azt mutatja meg, hogy a tanuló az adott tantárgy ismeretanyagát mennyire sajátította el, hogyan tudja ezeket alkalmazni, hol vannak sajátos nehézségei vagy kiemelkedő teljesítményei, utóbbi a tanuló képességeire, a tanulótól elvárható eredményekre vonatkozik. A tanulók teljesítményében és képességeiben jelentkező különbségeket jól lehet kezelni a **csoportbontásos órákkal,** melyet iskolánkban széles körben alkalmazunk. Még a viszonylag homogén csoporton belül is akadhatnak bizonyos területeken különbségek, amelyet **személyre szabott feladatokkal** tudunk áthidalni.

Nagyon fontos, hogy szinte minden tanuló rendelkezik valamilyen tehetséggel, a tehetséggondozás feladata éppen az, hogy ezt felkutassuk, megértsük, ezáltal a tanuló sikerélményhez jutva más területeken is jobb eredményeket érhet el. (Ennek jó példája iskolánkban a „Ki mit tud”, ahol egyéb területen nem igazán sikeres tanulók is előszeretettel indulnak és büszkén vállalják a produkciójukat.)

A tehetség felismeréséhez is hozzájárulhatnak a kiscsoportos személyiségfejlesztő órák, a pályaaorientációs foglalkozások.

Tekintettel arra, hogy iskolánkba elsősorban az átlagos képesség, nem kiemelkedően szorgalmas és motivált tanulók jelentkeznek és járnak, különösen fontos, hogy az egy-egy területen tehetséget mutató tanulók differenciált képességfejlesztésben részesüljenek. A tanórán kívül nyelvvizsgára készítjük, a tanulók érdeklődéséhez igazodó szakkörök, tanulmányi versenyre készítjük, egyetemi elnevelés készítjük, ahol a haladás üteme illeszkedik a tanuló elnevelés ismereteihez, céljaihoz, motiváltságához és teherbírásához. A sikerek nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak is szárnyakat adnak, el segítve a tanár szakmai fejlődését, ismereteinek igényes karbantartását, folyamatos fejlesztését is.

Fontos, hogy az elért sikerek minden esetben az osztály- illetve iskolaközösség előtt ismertté legyenek, motivációt és példát jelentve a többi tanulónak.

Különösen fontos területe a tehetséggondozásnak iskolánkban a sport, ahol sok, egyébként tanulási nehézséggel, tanulási kudarccal küzdő tanuló jut sikerélményhez, ér el megyei s országos szinten jegyzett eredményeket, különösen az atlétika területén. (A testnevelés kiemelkedésének személyes példadadásának köszönhetően évente több mint tízezeren választják a testnevelési pályát élethivatásul.)

Gyermek és ifjúságvédelmi program

(mely magában foglalja a szociális hátrányok enyhítésére szolgáló tevékenységet, valamint a szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formáit és továbbfejlesztési lehetőségeit)

"Szeresd egészségedet, mert ez a jelen.
Védd a kisgyermeket, mert ez a jövő.
Véd a szülőid egészségét! - mert
A múlton épül fel a jelen és a jövő."
(Bárczy Gusztáv)

A gyermek- és ifjúságvédelmi programot a tanulókért, a tanulókkal közösen lehet kimunkálni. Mert ahhoz, hogy egy ember elfogadja mások segítségét, először önmagát kell elfogadnia. Értük és nem ellenük, csak ezután lehet hatékonyan tenni. A munkát pedig két lényeges elemnek kell jellemeznie: az szintességnek és a célratorésnek. Az egészséges, értelmes életre nevelés mindenkinek megadja a jövő-tervezés lehetőségét.

Elő kell segítenünk testi-lelki jólétük fejlődését. Elő kell segítenünk személyes és társadalmi képességeik (önbecsülés, felelősség, döntési képesség, kommunikáció, együttműködés, függetlenség) kibontakozását, melyek véleményünk szerint hozzásegítik a fiatalokat az egészséges és ezért értelmes élet választásához.

Két komoly célt tűzhetünk magunk elé:

1. Az egészségvédelem

- testi, lelki, szellemi
- egészséges táplálkozás, táplálék-kiegészítők, vitaminok
- testi nevelés, testkultúra, relaxációs technikák
- szenvedélybetegségek megelőzése, kezelése, rehabilitációja

2. A társadalmi problémák enyhítése, megoldása

Lehetőség:

1. Tanórákon (önismeret, kommunikáció, biológia, kémia, osztályfőnöki, testnevelés stb.) való foglalkozás
2. Tanórán kívüli foglalkozásokon (legyen időnk a gyerekekkel való színter beszélgetésekre)
3. Programszervezések

Néhány témát az ifjúságvédelmi programban is kiemelten kell kezelnünk. Változatlanul globális probléma az egészséget súlyosan veszélyeztető magatartás, az illegális és legális drogok fogyasztása. Különösen az ifjúság veszélyeztetett e tekintetben, és egyre fiatalabb korban következik be ez az állapot. A serdülőkor feszültségei gyakran jutnak kifejezésre ilyen irányú magatartásban. A szorongás, a lehangoltság, a bűntudat, az üresség, a reménytelenség tartós érzése egyfajta "ártó" képez az emberben, amelyet a kémiai anyag vagy szennyezőanyag viselkedés könnyen kitölt.

Bár befolyásolhatják ezt genetikai hajlamosító tényezők (örökletes), szociális minták, (család, kortárs csoport) rossz szociális viszonyok, gyermekkori traumák is.

Mivel a hozzá szokás és szennyező olyan kémiai anyaghoz vagy viselkedési formához kötődően alakul ki, amely "jó hatást" gyakorol a szervezetre vagy az élményvilágra, amely valamely kielégülést ad, különleges lelki állapotot idéz elő, vagy valamilyen "ártó" tölt be, illetve kellemetlen érzést, nyugtalanságot old, a megelégedésre kell összpontosítanunk.

Megelőzési módszerek pl:

1. Információ átadás (továbbképzések, konferenciák, cikkek terjesztése)
2. Attitűd befolyásolás (minták, értékek elterjedése, hogy ezeket az életben tudja alkalmazni)
3. Valahová tartozás érzése (közösség kialakítás, karizmatikus egyéniség, érzelmi kötődések)
4. Készségfejlesztés (döntéshozás - megoldás felé orientálódás, stressz és konfliktuskezelés)
5. Érzelmihatások (Tudatállapot-változások, életcélok, alternatívák, örömszerzés, életigenlés)
6. Kortárs-hatások kiaknázása (pozitív dolgokat elterjesztjük, csoportos feldolgozások, minták)

Helyi stratégia:

1. Állapotfelmérés (egészségmagatartás felmérése)
2. Diagnózis
3. Célok megfogalmazása
4. Megvalósítás (helyi erőforrások - anyagi, személyi, külső támogatások)
5. Értékelés

A helyi stratégia megvalósításának lépcsőfokai:

1. Tanárokkal egyeztetés, kivitelezés (igazgatóság, osztályfőnökök, szaktanárok, ifjúságvédelmisek)
2. Szülők bevonása (szülői munkaközösség, iskolaszék, szakemberek, stb.)
3. Együttműködés a kollégiummal, kollégiumi nevelő tanárral
4. Diákokkal való együttműködés (diákönkormányzat, kiképzett "szakemberek", vagyis a kortársképzésben részt vevő diákok)

Fontos, hogy egységes legyen a "fő csapás", vagyis az adott célért mindenki egységesen lépjen fel, azonos értékeket képviseljen.

Segítő kapcsolatok igénybe vétele:

1. Iskolaorvos, (iskolapszichológus - amennyiben van-, pszichológus), háziorvos, védőnői hálózat, helyi kórház addiktológiai osztálya

2. Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, illetékes Önkormányzatok Szociális Osztályai
3. Helyi illetve regionális iskolákkal való együttműködés
4. Rendészeti szervekkel való együttműködés (Pl. DADA program)
5. ANTSZ szakembereinek segítségével pl. AIDS, hepatitis kapcsán felvilágosító előadások
6. Egyházakkal, karitatív szervekkel való együttműködés
7. Pályázati lehetőségek útján új kapcsolatokat fellelni (pl. iskolánk sikerrel pályázott az ISM drogprevenciós pályázatán, melynek segítségével szakemberek tartanak oktatást diákoknak, tanároknak egyaránt)

Végrehajtási módszerek:

1. Kortárssegítő munkájának támogatása, koordinálása
2. Filmvetítés, szóróanyagok, információs hirdetőtáblák
3. Kiscsoportos beszélgetések
4. Pályázatok
5. Sportprogramok, túrák, kirándulások
6. Vendég-meghívottak, előadások
7. A diák-önkormányzati munka segítése
8. A jogi szabályozás ismertetése
9. Iskolai "projektnapokon" való részvétel és programtervezés (pl. Kihívás napja, "Egészségnap", Selye-nap stb.)
10. Szülői tájékoztatás (fogadónap, szülői értekezlet, nyílt nap)
11. Szülői fóruma (pszichológus, addiktológus stb. szakemberek meghívása, a szülőket érintő témákban)
12. A pályaválasztás elősegítése
13. A Diákközigazgatásban való aktív részvétel (kiemelten fontos témák: házirend, nem dohányzók védelméről szóló törvény, hiányzások -30%!)

Különös figyelmet érdemelnek **azok a tanulók, akik évek óta tartó komoly betegségben szenvednek** (pl. diabetes, epilepszia stb.). Az ellátásuk (gyógyszerezés, táplálkozás stb.) komoly erőpróba nemcsak a családjuknak, hanem az iskolának is.

Végül a **szociálisan rászorulóknak szemmel követése**, a társadalomba és az osztályközösségbe való beilleszkedésük segítése napi feladat. Számukra a helyi önkormányzatokkal, gyermekjóléti szolgálatokkal, iskolai ifjúságvédelmi felelősökkel és nem utolsósorban a családokkal való kapcsolattartás állandó feladat, valamint fontos részükre a helyi lehetőségek felderítése, hogy azokkal élni tudjanak. (pl. szociális támogatási rendszerrel, jogaikról való tájékoztatásuk)

Az iskolán belüli tanulási, továbbtanulási, értelmes szabadidő-eltöltési lehetőségek felderítése, ezáltal a helyi közösségbe való beilleszkedés előmozdítása, esetleges segély, alapítványi juttatás előmozdítása. Az önkormányzatok szociális osztályain elérhető lehetőségek felderítése és előmozdítása.

Mindezt természetesen a tanulókkal és a szülőkkel teljes egyetértésben, de mindenképpen a gyermek érdekeit elsődlegesen szem előtt tartva kell megvalósítanunk.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programok

Tanulási kudarcról akkor beszélünk, ha a gyermek illetve tanuló teljesítménye a normahatár alatt marad, azaz nem felel meg a követelményeknek. Sajnos, a beilleszkedési vagy magatartászavarokkal küzdő tanulóknál gyakran jelentkezik a kudarc, s ez súlyosbítja a gyermek amúgy sem könnyű helyzetét. **Legfontosabb feladat a kudarc okának megkeresése**, amely fakadhat nem tudásból, helytelen tanulási módszerrel vagy nemakarásból egyaránt. Néha gátlások következtében áll el a kudarc: a tanuló képes lenne megfelelő teljesítményre, de olyan pszichikus állapotban van, ami akadályozza a képességei kibontakoztatásában.

Az iskolai kudarcokért a helytelen iskolai nevelés és oktatás jelent s mértékben felel s. Negatív hatása lehet, pl. egyes tanulók iskolai teljesítményére a túlzott iskolai követelményeknek, a túlfáradásnak. A gyengébb tanulók az eredménytelenség láttán elvesztik önbizalmukat, önbecsülésüket, és gyakran más téren, sokszor csínytevésben, közösség- vagy pedagógusellenes magatartásban igyekeznek kitenni, vagy teljesen magukba zárkoznak. (hasonlóan negatív hatású lehet az oktatás a túl intelligens tanulók számára, ha nem kívánják a szellemi erőfeszítést, felületessé válnak).

Az iskolai kudarcok kezelésében fontos szerepe van az okok felismerésének és a személyre szabott, türelmes, de következetes és követel pedagógusi magatartásnak. Fontos, hogy a legkisebb sikert is vegyük észre és értékeljük, biztatva ezzel a tanulót, aki relatíve lehet hogy nem, de önmagához képest nagyot fejlődött. Az osztályon belül segít a csoportbontás, és a differenciált képességfejlesztés. Szükség esetén személyre szabottan kell feladatot adni a tanulóknak, hogy az általános iskolából hozott esetleges hátrányokat ledolgozhasák. **A tanulásmódszertani foglalkozások segítenek kialakítani a helyes tanulási módszereket,** kiküszöbölni a „magolást”, ami az egyik leggyakoribb problémaforrás a kudarcok hátterében.

Fontos a tanulók motiválása, a napjainkban egyre gyakrabban tapasztalható közöny, igénytelenség leküzdése, **amelynek eszköze lehet a pedagógus személyisége,** a tanuló érzelmi megközelítése, **a tanár személyiségének elfogadtatása, a tanuló bizalmának megnyerése.**

A tanulók igényei és az iskola mindenkori anyagi lehetőségei szerint, különösen 9. évfolyamon **korrepetálásokat** szervezünk.

Fontos, hogy a tanulók reális önismerettel rendelkezzenek, amelyhez a kommunikációs és önismereti foglalkozások hozzájárulnak, hiszen ha a tanuló felé a képességeit meghaladó, túlzott elvárásokat fogalmaz meg a szülői ház vagy az iskola, a tanuló folyamatos kudarcoként éli meg, hogy erőfeszítéseit nem kíséri azzal arányosan siker, ami frusztrációhoz, pszichés és szomatikus megbetegedésekhez vezethet. **(Ezért fontos, hogy a szülők folyamatosan tartsanak kapcsolatot az iskolával, érdeklődjenek gyermekük elmeneteléről, és a pedagógus véleményét meghallgatva reális elvárásokat támasszanak gyermekük felé)**

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A kérdést a gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tárgykörben már érintettük, ezért itt csak rövid összefoglalásra törekszünk.

A tanuló, a tanulói teljesítmény reális értékeléséhez elengedhetetlen a családi környezet, a tanuló szociális helyzetének megismerése, amelynek eszköze a családlátogatás, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás (fogadóórák, szülői értekezletek, eseti megbeszélések konkrét probléma kapcsán) **E téren a legfontosabb feladata az osztályfőnöknek van,** aki munkáját a **gyermek-és ifjúsági felelős** valamint az **iskolavezetés** segítségével és támogatásával végzi.

Sajnos a napjainkban a társadalomban tapasztalható problémák az iskolában is leképeződnek, sok a csonka család (elvált, özvegy), jelentkeznek a különböző devianciák (családon belüli alkoholizmus, durvaság), a család anyagi ellehetetlenülése (munkanélküliség, alacsony jövedelem, adósságok). Gyakran előfordul, hogy a tanév elején nehézséget okoz a tankönyvek, tanszerek beszerzése, évközben a mindennapi étkezés biztosítása, az esetleges kirándulások, színházlátogatások anyagi terheit nem tudja vállalni a szülő.

Fontos, hogy a tanulót veszélyeztet tényezőkkel kell időben felismerjünk és a tőlünk telhető segítséget megadjuk.

A szociális hátrányok enyhítése érdekében az osztályfőnök, a szaktanárok, a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok és valamint az iskolavezetés összefogása, összehangolt munkája lehet csak eredményes.

Nagyon fontos, hogy a tanuló és osztályfőnöke (esetleg az iskola valamely tanára) között **bizalmi légkör** alakuljon ki, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló segítségért merjen fordulni tanárához, osztályfőnökéhez. A segítségnek többféle formája lehet, a szükségleteknek megfelelően:

- **Segítség, bizalmas beszélgetés** (néha ennyi is elég, sajnos, gyakran tapasztaljuk, hogy a tanulóknak nincs kinek elmondani problémáit, hiszen a szülők elfoglaltak. E téren is sokat segítenek a kommunikációs és önismereti foglalkozások, ahol a meghitt légkörben gyakran megnyílnak a tanulók, és a foglalkozásokat vezető tanárok bizony nagyon nehezen tudják feldolgozni azokat a pszichés terheket, amelyet a sokféle, és gyakran igen nehéz tanuló sors megismerése jelent)
- **Az önkormányzat segítségének kérése hivatalos úton (különböző segélyek, étkezési támogatás)**
- **Szükség esetén –egyedi mérlegelés alapján– az iskola ingyenes étkezést biztosít** azoknak, akik az önkormányzati segélyhatár feletti, de a megélhetéshez szükségesnél kevesebb jövedelemmel rendelkeznek, és csak így jutnak naponta főtt ételhez.
- **Jogszállás szerint igénybe vehető 50 %-os étkezési térítési kedvezmény** a 3 vagy több gyermeket nevelő családoknak
- **Ugyancsak jogszállás szerinti tankönyvtámogatás**, minden tanév elején, szükség esetén könyvtárból kölcsönözött, vagy felsőbb évfolyamokról kölcsönkért tankönyvek
- **Az iskola alapítványának segítése**, az alapító okiratban leírt célokra
- Nagyon indokolt esetben **pszichológus segítségének igénybe vétele**
- **Kapcsolatfelvétel ill. folyamatos kapcsolattartás a gyermekjóléti szolgálattal, családsegítéssel, indokolt esetben a gyámüggyel.**

Sajnos, szociális területen az iskola anyagi lehetőségei meglehetősen korlátozottak. Nem kerül azonban pénzbe az odafigyelés, hogy a tanuló érezze, valóban meghallgatásra talál a problémája, és az iskola segít szándéka egyértelmű, nincs egyedül a problémájával.

Iskolai egészségnevelési, egészségfejlesztési program

Iskolánk egészségneveléssel, egészségfejlesztéssel kapcsolatos filozófiája a Pedagógiai programunk elz fejezeteiben is tetten érhető, és szervesen gyökerezik egészségügyi szakközépiskolai múltunkban, valamint eddig folytatott mindennapi gyakorlatunkban is.

Az itt dolgozók egyetértenek a WHO egészségfejlesztési iskola definíciójával és általa meghatározott alábbi ismérveivel, melyeket a mindennapi gyakorlatban megvalósítandó célnak is tekintenek.

Célunk az egészségfejlesztés iskolája,

amely:

- Folyamatosan fejleszti környezetét, így el segítve azt, hogy az iskola az élet, a tanulás és a munka egészséges színtere legyen.
- Minden rendelkezésre álló módszerrel el segíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni elrejtést.
- Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék: a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltatja – az egészségfejlesztést és a tanulást.

Az iskola egészségfejlesztési módszerei (általában)

Az egészségi állapotot négy alapvető tényező határozza meg:

- a. Genetikai tényezők
- b. Környezeti tényezők
- c. Életmód
- d. Az egészségügyi ellátórendszer működése

Mivel az iskola a szocializáció kitüntetett színtere, így a fenti tényezők közül *érdemi hatást* – az iskola fizikai-tárgyi és pszichoszociális környezetének alakításával –, az iskola-egészségügyi ellátás minőségére és az életmódra tudunk gyakorolni. Az iskolai egészségfejlesztés munka – akár jól, akár rosszul csinálják – alapvetően befolyásolja az iskola egészségének mindennapjait.

Napjainkban egyetértés van abban, hogy az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota.

Az egészség nem passzív állapot, hanem folyamat.

Az egészség kiteljesedésére az alábbi négy feltétel teljesülése adja a legnagyobb esélyt:

- Ha az egyén társadalmilag integrálódik (családhoz, iskolai, munkahelyi és más közösséghez tartozik)
- Ha a változó terheléshez alkalmazkodni tud
- Ha individuális önállóságát megőrzi
- Ha megteremti az összhangot a biogenetikai, a fizikai, a lelki és társadalmi lehetőségek között

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer egy fogalma, tehát magába foglalja a

- korszerű egészségnevelés

- az elsődleges prevenció
- a mentálhigiéne
- az egészségfejlesztés szervezete fejlesztés, önszolgálat feladatait, módszereit.

Az iskolánkban alkalmazott egészségfejlesztési módszerek:

A WHO szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket biztosít az egyén és a környezetében élő egészségének elmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolában, ezért ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideákat, a preferenciák kialakulását.

Az iskolának a gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, komplex kommunikáció. Egyrészt létezik egy nyíltan megfogalmazott, oktatási-nevelési terv, másrészt ezzel összefüggésben vagy ettől függetlenül (ezt erősítve vagy gyengítve) ható „rejtett tanterv”, amely az iskolai mindennapok hozzájárulása, amelyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonyok mindegyike egyaránt tükröződik.

A szakmai orientációs és szakmai alapozó tárgyak, mint az egészségfejlesztés eszközei

Iskolánk abban a szerencsés helyzetben van, hogy a szakmai orientációs és szakmai alapozó tárgyak tantervi szerinti tananyagának központi kérdése az egészségfejlesztés, az egészség, mint érték tudatosítása és megőrzésének fontossága, az egészséges életmódra nevelés.

Tantárgyak szerinti bontásban, csak néhányat kiemelve:

- **Tanulásmódszertan:** oktatásának célja, hogy járuljon hozzá a tanulók egyénre szabott, hatékony és eredményes tanulási módszereinek és eljárásainak kiépítéséhez, az önművelés igényének és szokásának kialakításához. Segítse a tanulók tanulási problémáinak feltárását, segítse elhárítani a hiányzó készségek pótlását.
- **Egészségtan:** oktatásának célja, hogy járuljon hozzá a tanulók saját egészségi magatartásának és életvitelének tudatosításához, illetve az ezzel kapcsolatos álláspontjuk kialakításához, valamint saját és mások egészsége iránti felelősségvállalásnak a kifejlesztéséhez. Motiválja a tanulókat az egészséges életmód kialakítására, és segítse őket a magatartásforma megtartásában.
- **Általános és személyiséglélektan:** célja, hogy mutassa be a tanulóknak az emberi lélek jelenségeit, szerezzenek ismereteket a test felépítéséről, működéséről, figyeljék és értékeljék meg mindazt, amit saját lelki életük figyelésekor mindennap megtapasztalnak.
- **Fejlődéslélektan és szocializáció:** célja, hogy a tanulók lássák meg az emberi pszichikum fejlődésének törvényszerűségeit, jellegzetességeit, ezek biológiai és szociális összefüggéseit.
- **Egészség gondozás-környezettan:** célja, hogy a tanulók elemezzék az emberi egészség és környezet kölcsönhatásait, ösztönözze őket a környezet megőrzésére, helyes higiénés magatartásra, egészséges életmódra és a környezetszennyezés megakadályozására, valamint hogy az embert környezetével is egységes egészként szemléljék. A tanulók

ismerjék a család szerkezetét, a család életciklusait, a család szerepeket, a család ártó-védő hatásait. Legyenek tájékozottak az egészségügyi intézményrendszer céljáról.

- **Szociálpszichológia:** célja, hogy hozzájáruljon a tanulók adekvát emberi kapcsolatainak tudatos kialakításához, valamint a humán pályákon leggyakrabban előforduló szociálpszichológiai jelenségek felismeréséhez és értékeléséhez.
- **Mentálhigiéné:** célja, hogy a tanulók legyenek tájékozottak a lelki egyensúly megtartásának módszereiben.
- **Emberi test:** célja, hogy a tanulók értsék meg az életmód kódékat és szabályozásukat, ismerjék fel a test felépítése és életmód kódé közötti dinamikus összefüggéseket, azoknak az életkoroknak megfelelő változásait.
- **Gondozástan:** oktatásának célja, hogy alakuljon ki a tanulók egészségmegőrzési szemlélete. Emellett mutassák be a teljes emberi életre vonatkozóan a gondozási feladatokat, tevékenységeket. A tananyag oktatásának célja továbbá olyan pozitív attitűdök kialakítása, amelyek segítik az életkötökből adódó, elsősorban egészségügyi gondozási helyzetek megoldását, integráltan a szociális és mentális gondozással.

Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás abból az elképzelésből indul ki, hogy az emberi viselkedés racionálisan szervezett. Több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés átalakításához vezet. Ebből a megfontolásból indulnak útjára az országosan, regionálisan vagy helyi szinten szervezett egészségnevelési kampányok, amelyek pl. a dohányzás veszélyeire, a helyes táplálkozási szokásokra, a mozgásban gazdag életmódra hívják fel a figyelmet. Nem lebecsülve ennek az útnak a jelentőségét, iskolánk él az alkalmilag megszervezett felvilágosító előadások lehetőségével is. (Pl. ANONIM Alkoholisták-tól érkezett előadó; kigyógyult drogfüggő előadása; egészségnevelési előadást, testszírmérést ajánló, pályázaton nyertes előadó, DENTIBUS akció stb. járulhatott hozzá a tanulók egészségfejlesztéséhez.) Ezen lehetőségekkel folyamatosan élni szeretnénk a továbbiakban is.

Rizikócsoportos megközelítés:

azaz a másodlagos prevenció körébe tartozóan az iskoláskorú tanulók életkorhoz kötött szűrővizsgálatainak rendszere, és a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és differenciált testi nevelés. E tekintetben nagy szerepe van az iskolaegészségügyi ellátásnak, a 9. és 11. évfolyamon rendszeresített egészségügyi szűrésnek. Iskolánkban bevált gyakorlat, hogy a 9. évfolyamra bekerült tanulókat az iskolaorvos és az iskolai védőnő az iskolai gyógytestnevelés bevonásával szűri, így a gyógytestnevelésre (gerincjavító vagy fogyasztó gyógytestnevelés) szoruló tanulók esetében az iskolaorvos személyre (=tanulóra) szabottan tudja elmondani a gyógytestnevelés konkrét feladatokat. A szűrés időpontok között felmerülő eseteket egyedileg vizsgálják, köszönhetően az iskolaorvos, iskolai védőnőnek és a gyógytestnevelést oktató szaktanár együttműködésének. Az iskolában a gyógytestnevelés megoldott, heti rendszerességgel gerincjavító és fogyasztó gyógytorna működik. A tárgyi feltételek javítása érdekében 2004. áprilisában elkészült egy kifejezetten erre a célra kialakított sport-szűzőhelyiség, oldalfalán teljes tükörfelülettel, ahová TV és videolejátszó került elhelyezésre, a gyógytestnevelés kérésének megfelelően. Reményeink szerint a helyiség segítséget nyújt a tanulóknak a tartáshibák tudatosítására és korrigálásának elősegítésére.

Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Az egészségfejlesztési programok között viszonylag új keletűek azok a megközelítések, amelyek a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. Jól tudjuk, a korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető magatartásformák az esetek nagy részében a kortárs csoport nyomására, hatására jelennek meg. A serdülőkorú fiatalok számára gyakran a felnőttnél (szülőnél, tanárnál) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki ezért sokkal jelentősebb véleményformáló hatással is bír. Ezek a felismerések tükröződnek azokban a programokban, amelyek a kortárs hatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni. Elsősorban az ún. „kényes témák” területén sikeresek ezek a programok, a siker tényét iskolánkban már megtapasztaltuk. A Váci Rendőrkapitánysággal (DADA program) és a váci Egészséges Ifjúságért Alapítvánnyal szoros kapcsolatban évek óta tanulóink vesznek részt az ún. Kortársképzésben (kb.15-20 f./év), drog, alkohol, AIDS, dohányzás témákban. A legteljesebbek nyári táborba is meghívást kapnak. A képzésben résztvevők osztályukban, más osztályokban a témában szervezetter, de teljesen önállóan előadást tartanak, személyes példájukkal és elkötelezettségükkel pedig – szervezett keretek nélkül is – hatnak kortársaikra az iskolai mindennapok során. (Körükben szervezett önkéntes és öntevékeny alapon pl. a dohányzók körében nem túl népszerű „dohánykommandó” is.)

Partnereink az egészségfejlesztési tevékenységben (segítő kapcsolatok)

Az eddigi tapasztalataink alapján sikeret csak akkor érhetünk el, ha egységes elveket képviselünk, együttműködve az iskolaegészségügyi szolgálattal, a szülővel, és egyéb segítő kapcsolatokkal.

- Szülő, család
- Iskolaszék, szülői munkaközösség,
- Iskolai gyermekvédelmi felelős
- Osztályfőnökök, szaktanárok
- Iskolaorvos, iskolai védőnő
- *Iskolapszichológus (nagy szükség lenne legalább néhány órában hetente- hivatalosan is az iskolapszichológus segítségére), ennek hiányában tanulóinkat a városi alapellátás keretében meg kell irányítanunk, illetve a jelenleg gyermekvédelmi feladatokat ellátó, végzettsége szerint pszichológus-tanár, státusza szerint tanár kollégán rendszeres segítségét kell igénybe vennünk.*
- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők (velük a kapcsolatot csak konkrét problémák, pl. hiányzás, veszélyeztetett tanuló, stb. – esetén vesszük fel.
- ÁNTSZ szakemberei
- Rendőrség ifjúságvédelmi munkatársai (bűnmegelőzési programok, DADA program, tanári továbbképzések, jogi gyermek és ifjúságvédelmi témában, rendészeti, közlekedési témájú előadások megtartásával)

Egészségfejlesztési programunk, céljaink:

Feladat	Megvalósítását szolgáló tevékenység	Felelős	Határidő
Egészségfejlesztés a tanterv részeként	Szakmai orientáló és alapozó órák, tanórák, filmvetítés	szaktanárok	
Szenvedélybetegségek elleni küzdelem (Drog, alkohol, dohányzás, AIDS)	Meghívott szakemberek előadásai, osztályfőnöki órák	Iskolavezetés, osztályfőnökök	

Pályázati források feltárása egészségfejlesztési célokra	Pályázatírás	Iskolavezetés	Rövidtávú cél
Kortársképzés folytatása	Együttműködés a segítők partnerekkel (rendelés, Egészséges Ifjúságért Alapítvány)	Iskolavezetés	
Iskolai dohányzás visszaszorítása	Felvilágosítás, rendszeres ellenőrzés, következetes szankcionálás	Osztályfőnökök, ügyeletes tanár, valamennyi szaktanár	
	Kortárs csoport tagjainak és a DÖK aktív részvételével	DÖK segítőtársa	
Szülői folyamatos informálása, szoros együttműködés a szülővel	Fogadóórák, szülői értekezletek	osztályfőnökök	
Egészséges életmód témájú vetélkedő rendezése	Selye-napi program részeként, hagyományosan	Humán-szakmai munkaközösség	
Sportnap /Challenge Day	Iskolai sportnap, összekötve osztályok közötti bográcsos futással versenyel, hagyományteremtő céllal	Testnevelők, Osztályfőnökök	
Szabadidő hasznos eltöltése	Osztálykirándulások, kihelyezett órák	Osztályfőnökök, szaktanárok	
Tanulói hiányzások visszaszorítása, munkafegyelem javítása	Hiányzások folyamatos figyelése, kapcsolatfelvétel a szülővel, gyermekvédelemmel	Osztályfőnök, iskolai gyermekvédelmi felelős	
Iskolai környezet tisztántartása	Osztályterem dekorálása (igényesen, iskolához illően), távozás előtti kiszemelés	Osztályfőnökök, utolsó órát tartó szaktanár	
Iskolai büfé választékának javítása, egészséges termékek kínálatának növelése	Kérdőív felmérés a diákok körében, ennek eredményétől függő lépések (büfé pályázat)	Iskolavezetés, gazdaságvezető	Középtávú cél
Iskolapszichológus segítségének igénybevétele	(tanácsadás, supervisor-i tevékenység)	Fenntartó által biztosított státusz függvényében az igazgató	Hosszútávú cél
Iskolai dohányzás teljes megszüntetése	Csatlakozás a „Füstmentes iskola” programhoz	igazgató	

A mindennapos iskolai testnevelés lehetőségeinek biztosítása:

Iskolánkban a sport, a mozgás, a testnevelés mindig kitüntetett figyelemnek örvendett, és örvend ma is:

- A testnevelési órák száma több, mint egy évtizede heti 2 helyett heti 3 óra minden osztálynak, beépítve az órarendbe, ezt váltotta a mindennapos testnevelés heti 5 órája, felmenő rendszerben
- Fiúk számára külön testnevelési órákat szervezünk, 1 vagy 2 évfolyam fiútanulóiból szervezett csoportokkal, a fiútanulók számától függően
- A gyógytestnevelésre szoruló tanulókkal szakképzett iskolai gyógytestnevelő foglalkozik (gerincjavító / fogyasztó gyógytestnevelési órák), mely feladatot a jogszabály szerint a Pedagógiai Szakszolgálat veszi át
- Az 1998-as pedagógiai programunkban bevezetett „nevesített” osztályaink közül (pedagógiai, nyelvi-informatikai, sport) az egyik éppen a testnevelést és a sportot,

- egészséges életmódot helyezte fókuszába, heti 5 testnevelés órával, órarendbe építve, alapként biztosítva a mindennapos testnevelést.
- Délutánonkénti rendszeres sportolási lehetőség atlétika valamint labdajátékok (női/férfi foci, kosárlabda, kézilabda), ún. "tömegsport" foglalkozások keretében
 - Állandó rendszerességgel szervezett iskolák közötti körmérkőzések (kosár, foci, kézilabda)
 - Évenkénti házbajnokság megrendezése
 - Selye-napi programként, hagyományteremtéssel 2004. januárjában elindítottuk a Selye Vándorkupát, amelyet őszi vagy a mindenkori Selye-napon, a középiskolák között rendezett sportnapon lehet elhódítani
 - 2004. májusában egész napos iskolai sportnap megrendezése, hagyományteremtéssel, osztályok közötti bográcsversennyel egybekötve.
 - Évenként megszokott időpontokban szervezett városi ill. megyei szervezésű sportversenyeken rendszeres részvétel (Gólyabajnokság, Aradi vértanúk emlékére rendezett verseny, Mikulásfutás, Fut a Vác, Reménység versenyei, Király Kupa, Challenge Day stb.)
 - Iskolai kondicionálóterem létesítésével (az alagsori helyiség felújításával) és a gépekkel történő részbeni felszerelésével megteremtődött a lehetőség a tanulók számára
 - Egyidejűleg a 2004. áprilisában kialakított tükörterem a lányok ill. a gyógytestnevelésre szoruló tanulók kiscsoportos foglalkoztatására alkalmas (sportszőnyegpadló, tükörrel borított falfelület)
 - További terveink: megteremteni annak a lehetőséget, hogy állandó jelleggel asztalitenisz-asztalok kerüljenek felállításra, lehetőséget teremtve a lyukas órán vagy délután arra igényt tartóknak a mozgásra (asztalok vannak, a gondot a hely jelenti, ahol a tanulók nem zavarják a tanítási órákat)

A tanulók fizikai állapotfelméréseinek módszerei

Jogszámai elírások teszik kötelezővé, bár Iskolánkban eddig is a Hungarofit programot használtuk, melynek leírása megtalálható a www.hungarofit.hu címen, a szükséges táblázatokkal és átszámítási mutatókkal.

A kondicionális állapot mérésének szerep nélküli mérése sokak szemében ma már elavultnak tűnhet, de hasznossága, praktikussága, minimális idő- és költségigénye miatt az utóbbi időben világszerte elterjedt.

A terheltség szempontjából a leglényegesebb motorikus képességek területén elért pillanatnyi teljesítmény szintjének ismerete kiindulópontot jelent a különféle időtartamú (rövid-, közép- és hosszútávú) egyénre szabott edzésterv elkészítésében. Az időszakos mérések során a folyamatos visszacsatolás lehetőséget ad az elvégzett edzőmunka hatásának, az edzettségi szint változásának nyomon követéséhez.

Iskolánkban 3 testnevelő dolgozik, minden év őszi és tavaszán valamennyien elvégzik a fizikai állóképesség mérését (60 m, 600-800 m-es futás; helyből 1 távol; medicinlabda –hátrafelé; fekvő támasz; továbbá kondítesztként: hátizomer-sít, hasizomer-sít, felugrás, guggolás, húzózkodás)

Az eredményeket rögzítik, ennek ismeretében valóban elkészülhet a tanuló számára személyre szabott edzésterv, a tanév eleji és a tanév végi adatok összehasonlításra is alkalmasak, és a

folymatosan gyűjtött adatoknak köszönhetően a tanulók iskolánkban töltött idő alatti fejlődése is mérhető illetve dokumentálható.

Környezeti nevelési programunk

Kötelező elemként csak a 2004 évi PP módosításban kellett megjelennie az iskolai környezeti nevelési programnak, de iskolánk korábbi Pedagógiai Programjának is szerves részét képezte a fenti program, ha nem is jelent meg külön fejezetcímként.

Iskolánk egyik sajátossága – és a tapasztalatok alapján jól bevált sajátossága –, hogy a szakmai alapozó órák között a 11. évfolyamon heti 1 órában környezettan tantárgyat is tanítunk, és ehhez a 11. évfolyamon tábor is tartozik, amely a korábbi években egy-egy hetes volt, az utóbbi két évben azonban anyagi okok miatt 2-3 napba szűkítettük a korábbi programot.

A környezettan tantárgy célja:

- Az ember és környezete közötti szoros és bonyolult kölcsönhatás megvilágítása
- Ösztönözze a tanulókat a levegő, a természetes vizek, a termőtalaj és az élővilág védelmére
- Helyes ökológiai szemlélet, természetszeretet és természetbarát viselkedésmód kialakítása
- Ismertesse a tanulókkal a Föld globális környezetvédelmi problémáit és a megoldásukra irányuló törekvéseket
- Ösztönözze a tanulókat a helyes és példamutató magatartásra a balesetek és a munkahelyi ártalmak kivédése érdekében
- Késztesse a környezet tisztaságának megővésére, helyes higiénés magatartásra, egészséges életmódra

Az elsajátítandó tananyagtartalom dióhéjban:

- Ökológia:
 - Az élővilág sokfélesége (biodiverzitás)
 - A populációk jellemzői és növekedése
 - A társulások szerkezete és változásai
 - Ökológiai tolerancia
 - Az indikátor szervezetek jelentősége a környezetvédelemben
 - Vízilételek, eutrofizáció
- Természetvédelem, környezetvédelem:
 - Védett értékek
 - A védelem módjai, szervezetek, törvények
 - Védett területek
 - Az erdők védelme
 - A termőföld védelme
 - A vízvédelme (vízkészletek, vízminőség, vízszennyezés, szennyvíztisztítás, vízrendezés)
 - A levegővédelme, savas eső, üvegházhatás, szmog
 - Hulladékok
 - Atomenergia
 - Zajvédelem
- Épített környezet:
 - A tájvédelme

- A települések védelme
- Környezet –egészség:
 - Közös jövőnk

Környezettan gyakorlat, környezettan tábor (Moduláris oktatás)

A tananyag megteremtését szolgálja a környezettan gyakorlat, a „tábor”, amely hozzájárul a tanulók környezetszemléletének illetve környezetvédelmi tudatosságának elmélyítéséhez a saját élmény alapján.

Az elmúlt években a 11. évfolyam tanulói az alábbi helyeken töltötték a táborokat:

Év	A tábor bázishelye	A tábor célja
1997.	Örkény	Ócsai Tájvédelmi Körzet
1998.	Tata	Vértesi Tájvédelmi Körzet
1999.	Balatonszepezd	Balaton-felvidéki Nemzeti Park
2000.	Gárdony	Velencei Tájvédelmi Körzet
2001.	Síkfő kút	Bükk Nemzeti Park
2002	Síkfő kút	Bükk Nemzeti Park
2003	Síkfő kút	Bükk Nemzeti Park
2004-2010.	Síkfő kút	Bükk Nemzeti Park
2011-	anyagiak függvényében a szállás	Bükk Nemzeti Park

A modul programja általában a következők:

1.nap	Mátrai Erőmű megtekintése Visontán (videofilm vetítéssel, szakmai, didaktikus vezetéssel) Recsk – Emlékpark megtekintése, vezetéssel Siroki vár (gyalogtúra a várhoz)
2. nap.	Szalajka-völgyi túra Istállóskői barlang Bélapátfalvi Apátság valamint a Békás megtekintése Egerszalóki sókiválás
3. nap	Noszvaji kastély megtekintése Szomolyai barlanglakások Subalyuk Halmajugrai külszíni szénbánya Rekultivált bányaterület Visonta határában

A fentiek alapján érthető, hogy iskolánk a jövőben is folytatni szeretné a környezettan táborok valamint a környezettan oktatás gyakorlatát, azon túl, hogy a környezeti nevelés szinte valamennyi tantárgy anyagában megjeleníthető egy kis tanári odafigyeléssel. Sajnos a költségvetés szűkössége miatt az utóbbi években a fenti programot már 1-vagy 2 napba sűrítve élvezik tanulóink.

Természetesen a mindennapok is teret adnak a környezeti nevelésre:

Iskolánk épülete, belső és külső tere

Iskolánk a Géza Király térről 1986-ban költözött a kórház melletti új épületbe, amelyet sokan csak „börtön”nek tituláltak, a belső, átriumos-kerengő, a két emeletet egy légtérbe foglaló

építészeti megoldás miatt. Ezt a belső teret kellett otthonná tennünk, úgy érezzük, mára sikerült. Az aulában óriási pálmák, fikuszok vannak, az emeletekről pedig aszparáguszok és más növények omlanak alá, s mára már azt is sikerült elérnünk, hogy itt-ott az osztálytermekben is megjelentek a tanulók által hozott cserepes virágok.

A külső tér is elég kopár volt eleinte: a ment állomás felől törökmogyoró fák, a stúdió előtt néhány tölgy, az udvaron tuják, tölgyek, fenyők kerültek elültetésre, amelyek mára azonban szépen megntek. Folyamatos feladatunknak tekintettük és tekintjük a külső udvar szépítését, fokozatos beültetését növényekkel, így – elsősorban pályázatoknak köszönhetően ültettünk:

- Nehézságú borókát a ment állomás felől
- Az épület udvarán, a kerítés mellett bokrokat, főleg a zaj- és porvédelem miatt, valamint a testnevelési órák eseményeit jótékonyan eltakarandó a kíváncsi szemek elől (iskolánk saroképület). A bokrok különböző idpontokban virágoznak, ami külön esztétikai élményt is jelent.
- Az udvar egyéb pontjain színes lombú fákat ültettünk, valamint korai virágzású növényeket (mandula, húsos som, aranyes)

Feladataink:

Feladat/cél és módszer	Felelős	határidő
A környezettan órák és táborok további megtartásával környezettudatos magatartás kialakítása a tanulóknál	a környezettan szaktanára	folyamatos
Egyéb tantárgyak (matematika, fizika, stb.) anyagában megtalálni és a tanulóknak átadni a témába vágó ismereteket	Szaktanárok tantárgyanként	folyamatos
A tanterem díszítése (virág), a tisztaság megőrzése, az eszközök állagának megővése (új sötétítőfüggönyök)	Osztályfőnökök	folyamatos
Az iskola udvarára további zöldök ültetése. Hiányzik még a legkorábbi és a nyári vegetáció. Törekvünk, hogy az év minden szakában legyen virágzó növény az udvaron. Labdarózsa, spírea, orgona ültetésével elérhetjük, hogy ballagásra mindig legyen elég díszítésre alkalmas virág.	iskolavezetés	folyamatos
Az udvaron a növények ültetéséhez, gondozásához a tanulók segítségét kérjük, a gyakorlati tapasztalaton túl elérhetjük, hogy jobban óvja környezetét. „Adj egy napot az iskolának” néven tanév végén kampányt szervezünk az iskola udvarának megtisztítása, a növények ápolása céljából. Idén beneveztük iskolánkat a „Virágos Vácért” mozgalomba.	Iskolavezetés, osztályfőnökök	Szükség szerint alkalmanként ill. tanév végén
Részt veszünk az Adj egy napot a liget-nek akcióban	iskolavezetés	Tavaszi meghirdetett időpontban
Szorgalmazzuk a veszélyes hulladékok – elemek – gyűjtését az iskolánkban kihelyezett gyűjtőedénybe	Szaktanárok, osztályfőnökök	folyamatos
Felhívjuk a tanulók figyelmét a városban kampány szerint szervezett veszélyes hulladék-gyűjtési akció fontosságára	szaktanárok	folyamatos
Részt veszünk a városi kommunikációs és környeztetdelmi vetélkedőben	iskolavezetés	Verseny időpont szerint
Szorgalmazzuk a szabadidő szabadban történő eltöltését, lehetőséget teremtve ennek szépségének	Szaktanárok, osztályfőnökök	folyamatos

megtapasztalására (Föld napja, Víz világnapja alkalmából túrák, kihelyezett órák, osztálykirándulások)		
A 11-12. évfolyam választott biológia óráin szorgalmazzuk a fajismeretet (növény- és állatfajok)	Biológia tanárok	folyamatos
Az iskolai ebédlő, a terítés és a teríték igényesebbé tétele	Iskolavezetés	folyamatos
Az irodai papír, régi, elavult jegyzetek, tankönyvek, brosúrák, újságok szelektív gyűjtése	Iskolavezetés	Középtávú cél

Összegezve: a környezeti nevelés – bár iskolánkban tantárgyként is megjelenik, így van szaktanára – nem egy-egy szaktanár feladata, hanem a tanulókat és a tantestületet, valamint a dolgozók egészét átfogó gondolkodásmód, amelynek az iskola minden tevékenységében meg kell nyilvánulnia. (Nem feltétlenül minden percben deklaráltan, hanem észrevétlenül, saját példánkkal is nevelve és utat mutatva, hogy a tanulók számára sem deklarálandó cél, hanem teljesen természetes és magától értetődő magatartásforma legyen a környezettudatos lét.)

Fogyasztóvédelemmel összefüggő feladataink

Korábban a közoktatási törvény, majd a Nemzeti Köznevelési Törvény és a Nat értelmében a helyi tanterveknek biztosítani kell, hogy az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák a fogyasztóvédelmi ismereteket.

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” (Nat)

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében különösen fontos, hogy a középiskola befejezésekor a diákok értsék és saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás
- Ökológiai fogyasztóvédelem
- Környezettudatos fogyasztás
- Fenntartható fogyasztás
- Preventív vagyis megelőző fogyasztóvédelem

Iskolánkban a fenti témákat nagyrészt felöleli az előző fejezetben tárgyalt környezettan tantárgy, tananyag szerinti beségít az elsajátításba a társadalmi környezet nevelési tantárgy.

Ezen túl az egyes tanórákon lehetőség van az aktuális tananyaghoz kapcsolódóan, fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak beépítésére, pl:

- Matematika: banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások
- Fizika: mérés, mértékegységek, mérési eszközök (villany, gáz, víz mérőórák)
- Földrajz: eltérő fogyasztási struktúrák és szokások
- Magyar: reklámszöveg, reklámfeliratok, a reklám kommunikációs csapdái
- Biológia: génmódosított élelmiszerek, táplálkozáskiegészítők és diétáik, egészséges táplálkozás
- Kémia: élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok (E-számok), vegyszermaradványok, háztartási vegyszerek, kozmetikumok
- Informatika: e-kereskedelem, internetes fogyasztói veszélyforrások
- Történelem. EU fogyasztói jogok, fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak a helyi tantervben beépítésre kerülnek.

Minőségbiztosítás: az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési és minőségbiztosítási rendszere → IMIP, önálló dokumentum, nem képezi már a PP részét.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke (a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet mellékletete szerint)

A TÁMOP 3.1.4 pályázat kapcsán a kompetencia alapú oktatás implementációját segítő – megrendelt-eszközök jegyzékét a csatolt excel táblák tartalmazzák.

Fejlesztendő az IKT infrastruktúra területe, anyagi lehetőségek függvényében (Interaktív tábla, lap top, projektor, WIFI kiépítése, stb.)

Jelenleg az iskolában a OSA KIR-STAT statisztika szerint rendelkezésre álló fontosabb IKT eszközök, IKT infrastruktúra jellemzése:

Számítógép összesen (db)	105
o Ebből Internetkapcsolattal rendelkező számítógépek száma:	105
o ebből hálózati szerver	3
o ebből az iskolában használt összes munkaállomás	98
o ebből oktatási cél használt munkaállomás	81
o ebből közösségi célra használt munkaállomás	10
o ebből adminisztratív célú munkaállomás	7
o hordozható számítógép összesen	4 + 30
Monitorok száma összesen:	89
o ebből CRT monitor	11
o ebből LCD monitor	78
Nyomtatók száma összesen	19
o ebből tintasugaras nyomtató	7
o ebből lézernyomtató	12
Egyéb technikai eszközök száma összesen	30
o videomagnó	18
o videokamera	3
o fénymásoló	4
o projektor (mobil és fixen telepített)	5
o aktív tábla	0
Internetkapcsolattal rendelkező osztályterem és szaktanterem száma	3
WIFI eszközökkel lefedett osztályterem száma	0 (folyamatban a WIFI kiépítése)

A szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Az oktató-nevelő munka akkor lehet igazán hatékony, ha a szülő, tanuló és pedagógusok (iskolai, kollégiumi) együttműködésére épül, és a folyamat szereplői egymást partnernek tekintik.

A pedagógusok és a szülők kölcsönösen tájékoztatják egymást a tanulókkal kapcsolatos minden lényeges kérdésben. A tanuló tanulmányi előmeneteléről folyamatosan, magatartásáról, szorgalmáról alkalmanként ill. szükség esetén az ellenőrző könyvön keresztül a pedagógus tájékoztatja a szülőket.

Az évente több alkalommal, az iskolai munkatervben meghatározott időpontokban a **fogadóórákon** a szülők és a pedagógusok személyesen is megbeszélhetik a tanuló elmenetelével kapcsolatos eredményeket illetve problémákat. Szükség esetén mind a pedagógus, mind a szülő eltérő időpontban, telefonon egyeztetett időpontban külön megbeszélést kezdeményezhet.

Évente két alkalommal **szülői értekezletet** tartunk, az iskolai munkatervben meghatározott időpontban (szeptember-október, február)

A folyamat koordinálásában **kiemelkedő szerepe van az osztályfőnöknek**, aki folyamatosan figyelemmel kíséri az osztályába járó tanulók tanulmányi elmenetelét, fejlődését, kapcsolatot tart az osztályában tanító szaktanárokkal, közvetíti azok jelzéseit a tanuló valamint a szülők felé. Különös figyelmet fordít a tanuló hiányzására, keresi a hiányzás okát, jelzi a szülők felé illetve igazolatlan hiányzás esetén értesíti az iskolavezetést valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, hogy közösen együttműködve elejét vegyék a további hiányzásnak. Kollégista tanulók esetében (számuk az iskolai tanulólétszámon belül évről-évre csökken, mára már csak ~ 2,5%) fontos a folyamatos kapcsolattartás a kollégiumi neveléssel, telefonon, szükség esetén személyesen, illetve a **kollégiumi nevelők meghívása a szülői értekezletre és a fogadóórákra**.

Az iskolában **szülői munkaközösség** valamint **iskolaszék** működik. A szülői értekezleteken felmerülő problémákat nem csak az osztályfőnök jelzi az iskolavezetésnek, hanem az osztály szülői munkaközösségének tagjai is tovább vihetik az SZMK ülésre, illetve innen tovább az iskolaszék elé. Fontos, hogy a fenti szervezetek ne csak formálisak legyenek, hanem valóban a szülők és tanulók érdekeit képviseljék, az iskolában folyó oktató-nevelési munka eredményességének érdekében.

Különösen fontos a pedagógusok, szülők együttműködése a szenvedélybetegségek kialakulásának megelőzésében, amelyről nem lehet eleget beszélni, és amelynek megelőzése érdekében nem lehet eleget tenni. Fontos, hogy a szülők is megfelelő felvilágosítást kapjanak az iskola drogmegelőzési stratégiájáról, kapjanak meghívást az esetleges felvilágosító előadásokra (pl. a rendszeres segítségével folyó DADA program keretében, vagy a pályázaton nyert drogprevenációs előadásokra)

A szülő-tanuló-iskola-pedagógus együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei:

- az „Adj egy napot az iskolának” program keretein belül szülők, diákok, tanárok bevonásával az iskola udvarának, környékének szépítése (kertgondozás, padok, kerítés festése, stb.), ösztönözve esetleg sportolási lehetőséggel, bográcsolással
- „Selye-est” rendezése, diákok (tanárok) által előadott műsor, tánc, tombola, bevétel az iskola alapítványát, ezáltal az iskola diákságát és az iskolai oktató-nevelési munkát gazdagítja
- Szülői klubja (már egy éven keresztül működött is), szülők és (iskola)pszichológus, mentálhigiénés szakember részvételével a teenager kor problémáinak megbeszélésére, tapasztalatcserére

A kompetencia alapú oktatás implementációja

Tantestületünk a TÁMOP 3.1.4 *Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés – Innovatív intézményekben* elnevezésű pályázat keretében a 2009/2010. tanévtől kezdve bevezette a kompetencia alapú oktatást. A projekt célja:

- a sikeres munkakeresési alkalmzkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése,

- a kompetencia alapú oktatás elterjesztése,
- a kompetencia alapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertan széleskörű megismerése és megvalósítása,
- a nevelési testület módszertani kultúrájának fejlesztése,
- a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése
- az esélyegyenlőség érvényesítése
- újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése
- digitális írástudás elterjesztése
- jó gyakorlatok adaptálása, innovációk bevezetése

A TÁMOP 3.1.4-08/1-2008-0022 szakmai programja a Selyében a 2009-2010-es tanévben,

	Bevont pedagógus	Osztály	Osztálylétszám	Kompetencia terület	Heti óraszám/tantárgy
1.	Csereklye Boglárka	10. A	30 f	Szövegértés- szövegalkotás (teljes tanórai lefedettség)	heti 5 óra magyar
2.	Hinelné Gácsi K.	10. B	32 f	matematika (teljes tanórai lefedettség)	heti 4 óra matematika
3.	Hegedűs Anikó	11. B/a2	14 f	idegen nyelv (angol)	heti 5 óra angol
4.	Kávássy János	12. C/a	6 f	idegen nyelv (angol)	heti 4 óra angol
5.	Birk Zoltán	12. A	28 f	szociális	heti 2 óra társadalmi környezet
6.	Matusné Tömör Edit	11. C/fél	11 f	életpálya-építés	heti 2 óra önismeret
	Összesen:		121 f		

Projektnap:

2010. 01. 25. Selye-nap

Szeptembertől kerül rá minden tanár és diák, a teljes iskola részt vesz benne, megvalósításáról lásd dosszié.

Moduláris program:

Összefüggő 3 napos, 18 órás önismereti gyakorlat a 11. C-ben, szorgalmi időben (tervezett időpont: március-április hónapban); Matusné Tömör Edit vezetésével + az iskolapszichológus segítségével

Témahét:

Diákigazgató-választás, a demokráciára nevelés céljából; a szociális és állampolgári kompetencia oktatására. A diákigazgató-választásra a 12.A, 12. B és 13. C osztály jelölteket állít, kampányt folytat (plakát, szóróanyag), kampányfilmet készít, a diáknapot megelőzően az iskola valamennyi tanulója szavaz, a választott diákigazgató felelős a diáknap (tanítás nélküli munkanap) lebonyolításáért. Itt minden osztály valamilyen vidám programmal (tánc, jelenet) készül, a m sorok között az osztályok csapatai vetélkednek, a legeredményesebbek (m sor/vetélkedés) tortát kapnak. A témahét is az egész iskolát megmozgató rendezvény. A témahét felelősök a 3 végzős osztályfőnökök: Birk Zoltán (12. A) + társadalomismeret és társadalmi környezet tanára, Matusné Tömör Edit (12. B), Hegedűs Anikó (13. C)

Tantárgyi bontás nélküli műveltségterületi oktatás:

Csereklye Boglárka - 10. A osztály – szövegértés, szövegalkotás (magyar)
Hegedűs Anikó – 11. B/angol 2 – idegen nyelv (angol)
Kávássy János – 12. C/angol haladó – idegen nyelv (angol)

Tantárgytömbösített oktatás időkerete (heti) Kt. 52§(3) szerint

Osztály	Heti óraszám	Óraszám összesen
9. ABC	3x27,5 óra	82,5
10. ABC	3x27,5 óra	82,5
11. ABC	3x30 óra	90
12. ABC	3x30 óra	90
13. C	1x30 óra	30
Összesen:		375,0 óra/hét

5% = 18,75 óra ~ 19 óra

10% = 37,5 óra

15% = 56,25 óra

Tantárgytömbösített oktatás (5+6+6+6=23 óra/hét), 2009.09.01-től:

**10. A: „A tanulás tanulása” (A hét: A hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejl.;
B hét: A digitális kompetencia fejlesztése)**

hétfő: 2. óra magyar (Csereklye Boglárka)
3. óra önismeret (Matusné Tömör Edit)
4. óra önismeret (Matusné Tömör Edit)
kedd: 1. óra matematika (Hinelné Gácsi Krisztina)
2. óra magyar (Csereklye Boglárka)

A munka- vagy karriercélok teljesítését szolgáló tanuláshoz az egyénnek megfelelő ismeretekkel kell rendelkeznie a szükséges kompetenciákról, tudástartalmakról, képességekről. A hatékony, önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erősségeit és gyengéit. A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IKT eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek elsajátítása, feldolgozása, beépítése.

**11. C: „Európai azonosságtudat – Egyetemes kultúra”
(A hét: Anyanyelvi kompetencia fejlesztése;
B hét: A hatékony önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése)**

kedd: 2. óra földrajz (Hegedűs Anikó)
3. óra történelem (Kávássy János)
szerda: 2. óra önismeret (Matusné Tömör Edit)
3. óra önismeret (Matusné Tömör Edit)
4. óra magyar (Csereklye Boglárka)
5. óra egészségügy (Matusné Tömör Edit)

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások és a mások iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt.

12. C: „Én és a társadalom I. (honpolgárrá nevelés)

(A. hét: Szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztése;

B hét: Kezdeményező képesség és vállalkozó kompetenciák fejlesztése)

hétfő: 4. óra matematika (Hinelné Gácsi Krisztina)
5. óra általános lélektan (Matusné Tömör Edit)
6. óra magyar (Csereklye Boglárka)
7. óra társadalomismeret (Birk Zoltán)

kedd: 1. óra magyar (Csereklye Boglárka)
2. óra angol (Kávássy János)

12. C: „Én és a társadalom II. (állampolgárrá nevelés)

(A. hét: Szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztése;

B hét: Kezdeményező képesség és vállalkozó kompetenciák fejlesztése)

szerda: 4. óra matematika (Hinelné Gácsi Krisztina)
5. óra magyar (Csereklye Boglárka)

csütörtök: 1. óra magyar (Csereklye Boglárka)
2. óra angol (Kávássy János)
3. óra angol (Kávássy János)
4. óra életmód (Birk Zoltán)

Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexióikba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segít beállítódásokat, motívumokat, a tanítás – tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Az egyén önmagához való viszonyának alakításában alapvető célként tekinthető ki az önmegismerés, az önkontroll, a felelősség önmagunkért, az önállóság, az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek, valamint mindezek eredményeként a személyes méltóság. A hazafiságra nevelés/**honpolgárrá nevelés** kapcsán elengedhetetlen, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ennek során – a tantárgyakhoz kapcsolódóan – tanulmányozzák a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, stb. tevékenységét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a hazai néphez megismeréséhez, megbecsüléséhez, ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Az aktív **állampolgári** létezés ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A megfelelő ismeretek az ember és társadalom minden tevékenységére koncentrálnak ugyan, de a képességek, értékorientációk, beállítódások fejlődéséhez az iskolai tanulás teljes folyamata és az iskolai élet teremthet lehetőséget.

/A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a TÁMOP-3.1.4./08/1. (KMR), TÁMOP-3.1.4./08/2. és a TÁMOP-3.1.4./09/1. jel "Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben" című pályázati kiírások keretében kötött támogatási szerződéseket az Általános Szerződési Feltételek 6.6. pontja alapján jelen közlemény kiadásának napjától számítva, egyoldalúan minden további intézkedés nélkül az alábbiak szerint módosítja: A támogatási szerződésben a pályázati útmutató C. 1.1. a), E1. és F7. pontjai alapján rögzített, a projekt fizikai megvalósítását követő fenntartási idő szakában a tantárgytömbösített módszertannal szervezett tanórák arányára vonatkozóan meghatározott kötelezettség teljesítése alól minden kötelezett kedvezményezett mentesül. A módosítás nem érinti a projekt fizikai megvalósításának időtartamára (2009/2010-es tanévre) tantárgytömbösített módszertannal szervezett tanórák arányára elírt 5 %-os célérték teljesítésének kötelezettségét, melyet a projekt zárásáig igazolni kell./

A kompetencia alapú oktatás implementációjának ütemezése

Feladatok, Indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság ütemezése
--------------------------------	----------------------	---------------------------

	2009/2010.	2010/2011.	2011/2012.	2012/2013.	2013/2014.	2014/2015.
Teljes tanórai lefedettséget biztosító programcsomagok bevezetése	szövegértés- szövegalkotás 10. A	11.A	12.A	9.A	10.A	11.A
	matematika 10.B	11.B	12.B	9.B	10.B	11.B
Választott kulcskompetencia-területi programcsomag bevezetése	idegen nyelv (angol) 11.B/a2	12.B/a2	9.B/a2	10.B/a2	11.B/a2	12.B/a2
	idegen nyelv (angol) 12.C/a2	9.B/a2	10.B/a2	11.B/a2	12.B/a2	9.B/a2
	szociális (társadalmi környezet) 12.A	12.A	12.A	12.A	12.A	12.A
	életpályaépítés (önismeret 11.C/fél)	11.C/fél	11.C/fél	11.C/fél	11.C/fél	11.C/fél
Tantárgytömbösített oktatás a szakrendszer oktatásában (5-10-15%)	5	10	15	15	15	15
M veltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	10.A szövegértés, szövegalkotás (magyar)	11.A	12.A	9.A	10.A	11.A
	idegen nyelv (angol) 12.C/a2	9.B/a2	10.B/a2	11.B/a2	12.B/a2	9.B/a2
	idegen nyelv (angol) 11.B/a2	12.B/a2	9.B/a2	10.B/a2	11.B/a2	12.B/a2
Digitális tartalmak, taneszközök használata (25%)	25	25	25	25	25	25
Moduláris oktatási program megvalósítása	Önismereti gyakorlat 11.C/2	Önismereti gyakorlat 11.C	Önismerezi gyakorlat 11.C	Önismereti gyakorlat 11.C	Önismereti gyakorlat 11.C	Önismereti gyakorlat 11.C

Témahét megvalósítása	Diákigazgató választás, diáknap	1	1	1	1	1
3 hetet meghaladó projekt megvalósítása	Selye-nap	1	1	1	1	1
Jó gyakorlatok átvétele	2					

Jó gyakorlatok:

1. „A Taninform iskolai adminisztrációs rendszer (elektronikus naplózás) bevezetése az iskolákban” című jó gyakorlat átadás/átvétele a Selye János Humán Szakközépiskola (OM032613) számára (Ady Endre Gimnázium, Debrecen)
2. – „Mit rejt a jövő? – rajtad is múlik” című jó gyakorlat átadás/átvétele a Selye János Humán Szakközépiskola (OM032613) számára (II. Rákóczi Ferenc Gyakorló Közgazdasági Szakközépiskola, Budapest)

A projektoktatás: A projekt a tanulószervezés lehetőségeinek egyik leghatékonyabb módja. A Köznevelési törvény lehetővé teszi, hogy a nevelő-oktató munka az iskola falain és a hagyományos id keretein túl, életközeli problémákra és a résztvevők különböző tapasztalataira építve, komplex módon valósuljon meg.

Tanévenként legalább egy, 3 hetet meghaladó- iskolai és külső (iskolán kívüli helyszíneken), személyes és valóságos megtapasztalást biztosító, a tanulók aktív részvételét igénylő – projekt lebonyolításával segítjük a kompetenciafejlesztés hatékonyságát. A projekt az egész iskolát érintően valósul meg.

Megvalósításra javasolt projekttema az eddig bevált gyakorlat szerint a Selye-nap.

Az adott évben a megvalósulásra kerülő konkrét projektről – az iskola lehetőségeinek, a tanulók és a pedagógusok érdeklődésének figyelembe vételével – évente, a munkaterv összeállításakor dönt a tanfelügyelet.

Témától függetlenül a projekt megvalósításához szükséges feltételek:

- Szülői támogatás
- Fenntartói engedély, támogatás (többletfeladat; évente a költségvetés tervezésekor pontosítandó)
- Szponzori, pályázati és egyéb támogatás (anyagi feltételek biztosításához)

A nyilvánosság biztosítása érdekében rendezvények (pl. Projektnyitó rendezvény), weboldalmunk közzététele, iskolai faliújság naprakész friss információkkal, a helyi média lehetőségeinek kihasználása (cikk a Váci Naplóban, ES, DTV, stb.)

Helyi tanterv

Az iskola működésének rendje:

Tanulói jogviszony létesítésének feltételei:

- érvényes bizonyítvány (beiratkozáskor)
- kitöltött, szülői aláírással ellátott jelentkezési lap (5-6-7. évvégi, 8. félévi eredményekkel)
- orvosi alkalmassági igazolás

A bizonyítvány tanúsítja az általános iskola 8. osztályának eredményes elvégzését.

A jelentkezési lap a személyi adatokat és a szülői nyilatkozatát tartalmazza, melyben kötelezettséget vállalnak gyermekük taníttatására.

Az orvosi igazolás az egészségügyi alkalmasságot tanúsítja.

Aki e hármas követelménynek nem felel meg, annak felvételét az iskola elutasítja.

A tanuló felvételéről a tanév rendjéről szóló rendelet elírásainak figyelembevételével a jelentkezők létszámától függően a

- tanulmányi eredmény / 5-8. osztály, idegen nyelven kívüli képzéstartások eredményeit nem számítva /
- magatartás és szorgalom jegyek
- a központi írásbeli felvételi vizsga eredménye
- nyelvi előkészítő osztályokban idegen nyelvből (angol/német) szervezhető szóbeli elbeszélgetés

alapján döntünk.

A részletes felvételi követelményeket az adott tanévben aktuális felvételi tájékoztató tartalmazza.

A vonatkozó törvény alapján jogorvoslati kérelemmel lehet fordulni az intézmény fenntartójához.

Az osztályba sorolás rendje

A tanulók osztályba sorolása az első évfolyamon a következő szempontok figyelembevételével történik:

- a tanulók igénye (összevetve az iskola lehetőségeivel), hogy a pedagógiai, az informatikai vagy a sport osztályba szeretnének kerülni
- a nyelvi szintfelmérő teszt eredménye
- tanulmányi eredmény

A fenti szempontok alapján történik az első osztályok kialakítása, célunk, hogy közel azonos tanulmányi eredmény és létszámú osztályok, azon belül közel azonos létszámú és viszonylag azonos szinten álló nyelvi csoportok jöjjenek létre.

Az osztályismétléskor osztályba sorolása az idegen nyelv és az osztálylétszám figyelembevételével történik. Szükség esetén azt is szem előtt tartjuk, hogy magatartási problémákkal küzdő tanulók ne kerüljenek olyan osztályba, ahol problémáik társaiktól megerősítést kaphatnak, lehetővé téve egy „kemény mag” kialakulását.

A felsőbb évfolyamra történő továbbhaladás feltétele:

A tanuló érvényes bizonyítvánnyal rendelkezzen, mely tanúsítja, hogy az előírt tanulmányi követelményeket teljesítette.

- A 11. évfolyamra történő továbbhaladás feltétele a 10. osztály eredményes befejezése.

- A szakképzésbe való belépés feltétele az alapképzés elvégzése vagy az érettségi vizsga ott, ahol a törvény ezt kötelezően előírja.
- A felvételtartásban a megkezdett évfolyam sikeres elvégzése illetve a törvény és a tanterv által előírt szakmai előképzettség megléte.

A továbblépés szempontjából az iskolára jellemző periódus a tanév. A továbblépés feltétele a tanév során szerzett folyamatos értékelés, vagy a periódus végén átfogó, írásos vagy szóbeli értékelés során mért megfelelő teljesítmény.

A felsőbb évfolyamra való továbbhaladás feltétele az előző év sikeres elvégzése. A továbbhaladásról a tanulót tanító tanárok döntenek. Ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára jelentősen eltér az évközi érdemjegyek átlagától, akkor a tantestület módosíthatja azt.

Amennyiben a tanuló a követelményeket nem teljesítette, az adott év augusztus 31-ig javító vizsgát tehet, *- ha a jogszabályok másképp nem rendelkeznek-* a tantestület határozata alapján maximum 3 tárgyból. Négy tárgyból szerzett év végi elégtelen esetén a tanuló csak osztályismétléssel folytathatja tanulmányait, *amennyiben a jogszabályok ettől eltérő gyakorlatot nem írnak elő*.

Az érettségi utáni szakképzésben a tanterv a tanéven belül blokkokból illetve modulokból áll. A tanterv előírásai szerint a tanuló minden blokk/modul végén szóban és/vagy írásban ad számot tudásáról. Amennyiben tudása nem éri el a szükséges minimumot, úgy köteles egy újabb időpontban javítani.

A más iskolából történő átvétel feltétele

A tanuló átvételéről tanulmányi eredményének függvényében, az adott körülmények figyelembevételével az igazgató dönt.

A képzési rendszerünkbe belépni kívánó tanulóknak különbözeti vizsgát kell tenniük, ha az előző iskola képzési rendszere, helyi tantervei, tantárgyi programjai tartalmukban, követelményeikben jelentősen eltérnek iskolánkétól. Az átvétel feltétele a sikeres különbözeti vizsga.

A tanulói jogviszony megszűnése

A tanulói jogviszony a Nemzeti Köznevelési Törvény meghatározott esetekben és módokon, valamint a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletben előírtak alapján szüntethető, illetve megszűnik.

Az iskolai hagyományok

Iskolánk múltja, elődeink munkájának tisztelete, a hagyományok ápolása, fejlesztése kötelező bennünket. Az intézmény hírnevének öregbítése, a tanulók, pedagógusok és az iskola valamennyi dolgozójának közös felelőssége.

Az iskolai ünnepek, megemlékezések, rendezvények egymás jobb megismerését, **a közösségi kapcsolatok kialakítását és elmélyítését szolgálják, valamint az előzőekben részletezett pedagógiai célok megvalósításának eszközei.**

Az iskola kulturális és nemzeti ünnepei, iskolai szintű megemlékezések (időrendi sorrendben)

- október 6.
- október 23.
- Szalagavató
- A magyar kultúra napja

- A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
- március 15.
- A holocaust áldozatainak emléknapja
- Ballagás
- A nemzeti összetartozás napja

A megemlékezés módját a mindenkori iskolai munkaterv tartalmazza.

Iskolai szintű rendezvények:

- Tanévnitó ünnepély
- Tanulmányi kirándulások
- „Szecska avatás” / az első osztályosok vidám köszöntése /
- Tanulmányi versenyek
- Sportversenyek, természetjárás
- Karácsonyi ünnepély
- Selye-nap
- „Ki mit tud?”
- Diákigazgató választás / kampánnyal egybe kötve / és diáknap
- „Vidám ballagás”
- Díszebéd (a negyedikesek és a tantestület közös ebédje, a ballagás előtti napon)
- Tanévzáró ünnepély

A pályázatoknak köszönhetően fokozatosan kiépül diákcsere kapcsolatok a külföldi iskolák diákjaival, szintén lehetőséget kínálnak az iskolai programok színesítésére, tartalmasabbá tételére.

Az iskolai értékelés elvei

Az iskolai értékelés célja

A tanuló minősítése jelzés a gyermek, a szülő és az iskola számára. Minden esetben figyelembe kell venni, hogy a hagyományos oktatási rendszerben az értékelés és az osztályozás nem azonosítható, mivel sajátos jegyek alapján elkülönülnek. Az értékelés egy folyamat vagy tevékenység, az osztályzat pedig ennek eredménye és egyezményes, formális tükrözése. Az értékelés alapján jöhet létre az osztályzat.

Kérdés, hogy mit értékelünk, hogyan jön létre az osztályzat?

Mit értékelünk?

A hagyományos oktatási formában a tanulók ismereteit, jártasságait, készségeinek szintjét értékeljük szóban és írásban. Az oktatás valamely szakaszában egybevetjük a tanulási folyamat eredményét a tantervben rögzített követelményekkel.

Az értékelés egyfajta orientációs tevékenység, tájékoztatja a diákot, a tanárt, a szülőt az elért eredményről, útmutatást ad a továbbiakra.

Fontos, hogy az értékelési szempontok azonosak és a tanulók előtt ismertek legyenek.

Ez a folyamat a szaktanárok összehangolt tevékenységét igényli, bár kétségtelen vannak szubjektív elemei is.

A tanár-diák kapcsolat minősége lényegesen befolyásolja az értékelés eredményességét pozitív és negatív irányban egyaránt. Szubjektív elem továbbá a tanulók képességeinek, szorgalmának, egyéb sajátos körülményeinek eltérése / pl.: előképzettség, szülői háttér, szociális körülmények, pszichikum stb. /

Mivel az értékelés igen összetett eljárás, az osztályozás nagyfokú pedagógiai körültekintést igényel.

Értékeljük továbbá a tanulóknak a fenti célok elérése érdekében tett erőfeszítéseinek mértékét, magatartásukat, viselkedésüket.

Az értékelés ideje és módja

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái és követelményei, a tanulói tudás értékelésének és minősítésének módja tanév közben illetve tanév végén azonos. / Kivétel az érettségi utáni szakképzés, ahol a blokkrendszer/moduláris oktatás miatt az értékelés általában a ciklusok utolsó hetében zajlik.

A Nemzeti Köznevelési Törvény értelmében:

„A pedagógus a tanuló teljesítményét, elmenetelét a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

Az érdemjegyekről a tanuló és a kiskorú tanuló szülőjét értesíteni kell. Az érdemjegy, illetve leg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz. „

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a.) a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- b.) a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- c.) a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A sajátos nevelési igényű tanulóknak esetében az értékelésnél különös körültekintéssel kell eljárni, figyelembe véve a szakértői véleményben foglaltakat, hogy az értékelés a tanuló fejlődését szolgálja, ugyanakkor nem szabad szem eltekinteni, hogy az elérendő cél a sikeres érettségi vizsga, mely egy külső, kimeneti mérés, meghatározott követelményrendszer mentén.

A magatartásból adott érdemjegyek feltételei:

Példás érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezéseivel, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével el segíti, és társait is erre ösztönzi;
- szívesen tevékenykedik a közösségért, a közösségben;
- a Házirendet megtartja, társait is erre ösztönzi;
- neveléssel, társaival szüleivel tisztelettudó, udvarias;
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész.

Jó érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi;
- iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen általában nincs kifogás;
- a Házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja;

- nevelivel, társaival, szüleivel szemben tisztelettudó, udvarias;
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos.

Változó érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- a közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, alakítására nincs befolyással, viselkedésével szemben kifogás merül fel, de igyekszik javulni;
- a Házi rendet és egyéb szabályzatokat csak ismételt, állandó figyelmeztetéssel tartja be;
- nevelivel, társaival, szüleivel szemben nem udvarias és tisztelettudó;
- társai viselkedését közömbösen nézi, nem segít;
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan.

Rossz érdemjegyet kap az a tanuló, aki:

- munkájával a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be;
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek;
- a Házi rendet nem tartja be ismételt figyelmeztetések ellenére sem;
- nevelivel, társaival, szüleivel szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle;
- fegyelmezetlen, durván beszél.

A szorgalmat min sít osztályzat tartalma:

Példás szorgalom osztályzat:

a.) Tanulmányi munkában:

Figyelembe kell venni a tanulmányi munka tényezőit / életkörülmények, képességek szintje, stb./

Igényli tudását, cél tudatosan és ésszerűen szervezi munkáját.

Munkavégzése pontos, megbízható.

Minden tárgyban elvégzi feladatát.

b.) Az önállóság szintje:

Önálló a munkában, önellenőrzése megbízható.

c.) Kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig kész, figyel, érdeklik.

d.) Érdeklődése az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed. Egyes iskolai tárgyokban a tananyagon felül is produkál.

Jó szorgalom osztályzat:

a.) Figyel az órákon, házi feladatait lelkiismeretesen elkészíti. Az órákra rendszeresen felkészül. Folyamatosan és megbízhatóan dolgozik.

b.) Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik és ellenőrzí önmagát. Tudja, hogy mihez kell segítséget kérnie.

c.) Általában felkészül, de különösebb érdekldést nem árul el.

d.) Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó szorgalom osztályzat:

a.) Munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan.

b.) Önállótlán, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzí önmagát.

c.) Munkája változó színvonalú.

d.) Szétszórtág jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag szorgalom osztályzat:

a.) Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el.

- b.) Nem hajlandó munkavégzésre.
- c.) Nem töri kötelességeivel.
- d.) Érdéktelenség, teljes közöny jellemzi.

A tanulói teljesítmények értékelése:

Minden tanulónak havonta legalább egy osztályzatának lennie kell minden tantárgyból.

Az érdemjegy adható szóbeli feleletre, írásbeli munkára, témazáró dolgozatra, önálló kiseladásra, frontális osztálymunkára, kiscsoportos munkára, projekt munkára, stb.

Az értékelés közlésére a közoktatásban rendszeresített nyomtatványokat alkalmazzuk

/ napló, ellenrz könyv, bizonyítványok /

Az érettségire felkészít szakközépiskolai oktatásban a 10. évfolyam végén nem írjuk el az alapvizsgát. Tervezzük viszont, hogy kompetenciamérés eredményének javítása, illetve a realisabb hozzáadott érték bemutatása érdekében a 9. évfolyamon bemeneti mérést végzünk, valamint ugyancsak a sikeresebbkompetenciamérés érdekében iskolai feladatbankot dolgozunk ki a munkaközösségek bevonásával.

A tanulói teljesítmények értékelésére egységesen a szokásos öt fokú skálát alkalmazzuk az alábbiak szerint:

- 85 % /90 %-tól jeles (5)
- 70 %-tól jó (4)
- 50 %-tól közepes (3)
- 30 %-tól elégséges (2)
- 30 % alatt elégtelen (1)

Az osztályzat (érdemjegy) akkor

- **jeles, (5), ha** a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes
- **jó (4), ha** a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását
- **közepes(3), ha** a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevel i segítséggel tudja alkalmazni tudását.
- **Elégséges(2), ha** a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevel i segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- **Elégtelen(1), ha** a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevel i segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Az érdemjegy(osztályzat) osztálykönyvi bejegyzésének formái:

- piros tintával: a témazáró felmérések, témazáró dolgozatok
- kék tintával: szóbeli feleletek, írásbeli feleletek, félévi és évvégi osztályzatok
- zöld tintával: gy jt munka, szorgalmi feladatok, kiseladások, füzetek rendje, külalak

Ett l eltér a **kommunikáció és önismeret orientáló tárgyak értékelése**, ahol a tárgy jellegéb l fakadóan csak a **megfelelt/nem megfelelt** szöveges értékelés lehetséges.

A tanév során megvalósított projektek értékelésének módjá az adott projekt kapcsán kerül meghatározásra.

Ugyancsak eltér az érettségi utáni szakmai képzésben a szakmai tárgyak értékelése, mivel a záróvizsga központilag összeállított feladatlapja és megoldó kulcsa az eddigi gyakorlat alapján 100 pontból 51 pont megszerzését írta el az elégségeshez. A szigorúság indoka, hogy választott szakmájukban a tévedésnek végzetes következményei lehetnek.

A záróvizsgákon az osztályozás központilag elírt módon és ponthatárok szerint történik.

Az érettségi utáni szakképzésben az értékelés a blokkok/modulok végén történik, a tanterv (Központi Program) által elírt módon.

Jutalmazási és elmarasztalási módszerek:

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten kiemelkedő tanulmányi munkát végez, kitartó szorgalmat, példamutató magatartást tanúsít, kiemelkedő teljesítményével hozzájárul az iskola hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az iskola dicséretben részesíti, jutalmazza. A dicséret történhet szóban és írásban.

Iskolánkban a következő dicséretetek adhatók:

- a.) nevelési testületi /általános dicséret/
- b.) igazgatói
- c.) osztályfőnöki
- d.) szaktanári

Az írásbeli dicséretet az ellenőrző könyvben és az osztálynaplóban rögzíteni kell és beszámít a félévi és az év végi magatartás és szorgalom jegybe.

Az egész évben kiemelkedő munkát végző tanuló dicséretét bevezetjük a bizonyítványba.

Az egész évi munkája alapján dicséretben részesül a tanuló oklevélben és/vagy könyvjutalomban részesül.

Ugyancsak könyvjutalom illeti a szaktárgyi versenyeken, sport versenyeken elért eredményesen szerepelteket, valamint a közösségi munkában kiemelkedő munkát végző tanulókat is.

A tanulók megjutalmazása, elismerése az iskolaközösség előtt történik, ennek színterei az iskolagyűlések, az iskolai ünnepélyek illetve a legutolsó tanévzáró ünnepély.

Az iskolai hagyományoknak megfelelően minden év október 6-ai vagy október 23-i megemlékezésén az iskolai alapítvány jóvoltából ünnepélyes keretek között oklevelet és pénzjutalmat adunk át iskolánk legjobb tanulóinak (az előző tanév végén elért 4,00 vagy ennél jobb átlag). Iskolánk tantestülete kiemelten fontosnak tartja, hogy a tanulás, mint érték a tanulók számára is evidencia legyen, és a jó tanulók elismerésével ösztönözzük a diákokat további erőfeszítésekre.

Elmarasztalásban részesül az a tanuló, aki az alapvető viselkedési szabályokat, valamint kötelességeit súlyosan megszegi, a Házirend előírásai ellen vét.

Enyhébb fegyelmi vétség esetén a figyelmeztetés (intés) történhet szóban /elbeszélgetés a tanulóval, a szülővel / és írásban.

Írásbeli figyelmeztetést (intést) adhat:

- a.) a nevelési testület
- b.) az igazgató
- c.) az osztályfőnök
- d.) a szaktanár

A figyelmeztetést az ellenőrző könyvben és a naplóban rögzíteni kell, és beszámít a félévi és az évi végi magatartás jegybe.

Súlyosabb fegyelmi vétség esetén a tanuló ellen fegyelmi eljárást kell indítani és a Nemzeti Köznevelési Törvényben ill. 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szerint elírt fegyelmi büntetések szabhatók ki.

Tanórán kívüli tevékenységek és foglalkozások

Nem kötelező, választható tanórák

Szakközépiskolai képzésünk a világbanki programra épül, a humán szakmacsoportban / egészségügyi-szociális közös alapozás, 2004-től felmenő rendszerben egészségügyi alapozás)

A tanulók a közismereti tantárgyak mellett a 9-10. évfolyamon szakmai orientációs és személyiségfejlesztő, a 11-12. évfolyamon szakmai alapozó képzésben részesülnek.

A kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás órakeretén felüli többletórák a humán orientációs és szakmai alapozó tárgyak kötelező csoportbontásából adódnak.

A tanulói választás már a 9. évfolyamra történő jelentkezéskor megvalósul, amikor a tanuló eldönti, hogy a pedagógiai, nyelvi-informatikai vagy a sport osztályban kívánja folytatni tanulmányait. További választási lehetősége a 10. osztály végén lesz, amikor a választott érettségi tárgyának megfelelően lehetőséget kap az adott tantárgy nagyobb óraszámú tanulására a 11-12. évfolyamon.

A kötelező, szabadon szervezhető és választható órák felhasználását az óratervnél részletesen feltüntettük.

Hivatkozva a kerettantervi rendeletre, iskolánk helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása csak a nem kötelező tanórákon történő részvétellel teljesíthető. Erről az iskola szórónyagaiban, valamint a pályaválasztási szülői értekezleteken tájékoztatjuk az érintetteket, a beiratkozáskor pedig a tudomásulvétel tényét a szülők aláírásukkal is igazolják.

A tanórákhoz kapcsolódó és a tanórán kívüli iskolai tevékenységek és szolgáltatások

Az iskolai életet, a tehetség, a képességek kibontakoztatását, a szociális hátrányok, beilleszkedési zavarok, tanulási nehézségek enyhítését segíti, a mindennapi testedzést biztosító, a kötelező tanulási időn túl igénybe vehető iskolai szolgáltatások az alábbiak lehetnek:

- kötetlen tárgyú konzultáció tanárral, más iskolai szakemberrel
- felkészítés tanulmányi versenyre
- felkészítés egyéb, tanulóknak meghirdetett versenyekre
- szakkörök
- könyvtárhasználat
- öntevékeny számítógép-használat
- tömegsport (mindennapi testedzés lehetősége)
- kulturális rendezvényeken való részvétel
- korrepetálás
- érettségi előkészítés
- gyógytestnevelés

Valamennyi igénybe vehető iskolai szolgáltatás térítésmentes, amennyiben a szükséges órakeretet a fenntartó biztosítja.

Az iskola céljai között kiemelten szerepel a mindenkit valamely sikerhez juttatás elve. Ez hatékony eszköz lehet a beilleszkedési zavarok korrekciójára. Ez az elv valósul meg az iskola jutalmazási eljárásiban, hogy ti. a relatív teljesítményt, a javítást is megdicsérik. Igyekszünk alkalmat teremteni arra, hogy az iskolai munkában, tanulmányi téren nem feltétlenül kiemelkedő hallgatók is megmutathassák, miben tehetségesek. / Pl. „Ki mit tud?” / Fontos, hogy a Diákönkormányzat jogköre is bővül, így a széles körű tanulói részvétel érvényesítése segíti a tanulók azonosulását az iskola céljaival.

Szociális szolgáltatások

- ebédelési lehetőség
- tanulószoba /igény esetén /
- egészségügyi szűrővizsgálat
- iskolaorvosi ellátás
- iskola-fogorvosi ellátás
- egyéb szociális, mentálhigiénés ellátás

Lásd részletesen az iskola gyermek és ifjúságvédelmi programjában)

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tananyag elsajátításához szükséges tankönyvek kiválasztása a hatályos jogszabályok figyelembevételével történik, részletezésük a tantárgyi követelményeknél található.

Figyelembe véve, hogy a NAT, valamint a kétszintű érettségi követelményeire történő áttérés a tankönyvpiacon is folyamatos, természetesen a kínálat megismerése után – a jogszabályi előírásokat betartva- fenntartjuk a szaktanár változtatási lehetőségeinek jogát- amennyiben ez nem ütközik a fenntartó vagy az oktatásirányítás által előírtakkal.

Mivel a képzés alapvető és járulékos eszközei közül kiemelt fontosságú a tankönyv kiválasztása, amely gondos mérlegelés és a szülők, pedagógusok véleményének kikérése után a munkaközösség feladata.

A tankönyvválasztás elvei iskolánkban:

- Illeszkedjék a helyi tantervekhez és tantárgyi programokhoz.
- Előnyben részesítjük a tankönyvcsaládokat.
- Megjelenése esztétikus, stílusa közérthető legyen.
- Jól olvasható / megfelelő nagyság, sorköz/, jól áttekinthető legyen.
- Szemléletes képanyaggal rendelkezzen.
- Ne ártson fizikálisan /fényes papír, vakító szín /
- Legyen tartós, időálló, több generáció is használhassa.
- A kiválasztásnál lehetőség szerint mérlegelni kell az árat, mert a családok nagy részének gondot okoz a tankönyvek beszerzése.
- TÁMOP 3.1.4 pályázattal érintett osztályokban, tanulócsoportokban kompetencia központú tankönyveket, programcsomagokat (EDUCATIO, SULINOVA) ill. 2008 utáni kiadású tankönyveket kell preferálni

Az iskolában folyó humán képzés struktúrája és óraterve

Az ágazati szakképzés visszatérével (2013) immár kifutó képzés alapvető célja az érettségire épül, egészségügyi és szociális szakképzés közös alapú iskolájának megvalósítása.

Az iskola egyrészt a NAT alapján általános műveltséget nyújt és felkészít az alapvizsgára és az érettségi vizsgára, másrészt egészségügyi (és szociális) szakirányú szakmai alapozást nyújt.

A tantervi program egyik fő alapelve, hogy a tanuló személyiségét tiszteletben tartja és minden segítséget megad az egyéni fejlődéshez.

A képzés során olyan egészségügyi- szociális alapismereteket szereznek a tanulók /önismeret, kommunikáció, pályaaorientáció, gondozástan mentálhygiéne, környezettan, pszichológia stb./, amelyek értékékként gazdagítják a személyiséget akkor is, ha végül nem a humán szférát választják élethivatásul.

Kiemelkedő fontosságú a nyelvi, informatikai képzés. Idegen nyelvből lehetőségek vannak nyelvvizsga letételére.

A második szakasz érettségivel zárul.

A képzés és a tanterv sajátos, kötelezően elírt elemei a „táborok”(moduláris oktatás):

- 10. osztályban 3 nap önismereti „tábor”
- 11. osztályban 2-3 nap környezettan „tábor”

A táborokban a tanulókkal szakképzett trainerek a tantervben elírt programot hajtják végre.

A 2000-2001-es tanév óta az önismereti tábor a szorgalmi időszakban, az iskolában szerveztük meg, mivel a valódi táborozás költségeit sem az iskola, sem a szülők nem tudták vállalni.

A környezetvédelmi tábor - jellegeből fakadóan is - változatlanul hazánk valamely tájvédelmi körzetében zajlik (részletes leírásokat lásd korábbiakban)

Tekintettel arra, hogy érettségi után a tanulók bármely felső oktatási intézményben továbbtanulhatnak, szükségesnek láttuk az egyes osztályok közötti specializálódás lehetőségének kialakítását, így egyes tantárgyak nagyobb hangsúlyt kapnak az adott osztályban, el segítve a tanuló irányultságát, reményeink szerint javítva felvételi esélyeit:

1. *Pedagógiai irányultságú osztály / magyar, történelem, matematika/*
2. *Sport, egészséges életmód osztály / testnevelés, kémia, környezettan/*
3. *Nyelvi és informatikai irányultságú osztály / idegen nyelv, informatika, reál tárgyak/*

A fentiekből adódóan a tanulók már a beiratkozáskor választanak, hogy a kötelező tanórai foglalkozásokon túl milyen szabadon választható foglalkozásokon vesznek részt, majd a 11-12. osztályban - a választható érettségi tárgyak szempontjából – további választási lehetőségek lesznek. Az óratervek ennek figyelembevételével készültek.

Ennek megfelelően a NAT műveltségterületeinek tantárgyakhoz rendelése illetve az osztályok óratervei a következőképpen alakulnak:

NAT műveltségi terület	Tantárgy
Anyanyelv és irodalom Magyar nyelv Magyar irodalom	Magyar nyelv és irodalom

Pedagógiai Program 2013.
Selye János Humán és Zenem vezeti Szakközépiskola , Vác

Él idegen nyelv	Idegen nyelv
Matematika	Matematika
Ember és társadalom Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek Emberismeret Történelem	Társadalomismeret Osztályfőnöki, Biológia Történelem
Ember és természet Természetismeret Fizika Kémia Biológia és Egészségtan	Fizika Kémia Biológia
Földünk és környezetünk	Földrajz
Művészetek Ének-zene Tánc és dráma Vizuális kultúra Mozgókép-kultúra és médiaismeret	Ének-zene Magyar nyelv és irodalom Történelem, társadalomismeret
Informatika Számítástechnika Könyvtárhasználat	Informatika, technikai ismeretek
Életvitel és gyakorlati ismeretek Technika Háztartástan Pályaorientáció	Informatika, technikai ismeretek Szakmai orientáció Osztályfőnöki
Testnevelés és sport	Testnevelés

1. Humán szakközépiskolai óratervek (egészségügyi-szociális szakmacsoport) (Excel tábla)

tantárgy	9. Évfolyam						10. Évfolyam						11. Évfolyam(12. Nyelvi előkészítő)			12. Évfolyam (13. Nyelvi előkészítő)								
	kötelező óra	megjegyzés	szabadon választható óra				kötelező óra	megjegyzés	szabadon választható óra				kötelező óra	megjegyzés	Kötelezően választható tárgyak	megjegyzés	Kötelezően választható tárgyak	megjegyzés	Emelt szintű érettségi vizsgára felkészítés (szabadon választható)					
Közismereti órák																								
Magyar nyelv és irodalom	4		1				4		1				4						4			2		
Történelem	2		1				2		1				2						2			3		
Társadalom és etika													1											
Angol nyelv / német nyelv	3	csb.	1	3	1	4	3	csb.	1	3	1	4	5		csb, emelt szintű é. felkészítő csoport évfolyamszinten szervezhető				5		csb, emelt szintű é. felkészítő csoport évfolyamszinten szervezhető			
matematika	3		1	1	1		3		1	1	1		4						4			1		
Ének-zene	1						1																	
Rajz és vizuális kultúra													1						1					
Osztályfőnöki	1						1						1						1					
Testnevelés és sport	2		1	1	3	1	2		1	1	3	1	3						3					
Fizika	1,5						1,5						2						2					
Földrajz	1						1						2						2					
Biológia	2						2						2						2					
Kémia	1						1						2						2					
Informatika	2	csb.					2	csb.					2						2					
összesen közismereti óra	23,5		5	5	5	5	23,5		5	5	5	5	23			23			23			7		
csoportbontás óraszám (+)	5		1	3	1	4	5		1	3	1	4	5	8		7			5	6		8		
Szakmacsoportos alapozó órák																								
kommunikáció	2	csb.																						
pályaorientáció	2	csb.																						
önismeret							2	csb.																
egészségtan																								
általános lélektan													1											
fejlesztélektan													1	csb.										
élelmód													1	csb.										
gondozás													2	csb.					1	csb.				
egészség gondozás- környezetben													2											
szociálpszichológia													1											
mentálhigiéne																								
társadalmi környezet																								
emberi test																								
szakmacs.alapozó órák összesen	4						4						7			7			7			1		
csoportbontás óraszám (+)	4						2						2			2			1					
összes óraszám (tanuló)	27,5		5	5	5	5	27,5		5	5	5	5	30			30			30			7		
csoportbontás óraszám (+)	9		1	3	1	4	7		1	3	1	4	15			15			12			8		
	36,5						34,5						45			42			42					
Összes finanszírozandó óra osztályfőnöki	42,5						40,5																	
Órakeret	27,5+45% (12,375)=39,875-40 óra						27,5+45% (12,375)=39,875-40 óra						30 alapóra +5 nyelvi csoportbontás+2 szakmai csoportbontás =37 óra x 3 osztály =111 óra + évfolyamszinten szervezett fermészettudományos tárgyak (középszintű é. felk) 8 óra + 7 ó. Emelt sz. é. felk=126 óra 3= 42 óra/osztály			30 alapóra + 60% (18)=48 óra			30 alapóra +5 nyelvi csoportbontás + 1 szakmai csb = 36 óra x 3 osztály=108 óra + évfolyamszinten szervezett term.tud. tárgyak (középsz. É. felk.) 6 óra + 8 emelt sz.felk.=122 óra: 3 =40,6 óra/osztály					
Megjegyzés:	fizika: 0,5, matematika a nyelvi-előkészítő utáni 10-ben +1 kötelező korrepetálás; magyar: 2(ped.oszt. 3) irodalom, 2 nyelvtan; testnevelés óraszám növelt, ezért 31,5 helyett 32,5 óra/tanuló; nyelvi előkészítő utáni 10-ben a 7 idegen nyelv megosztása a csoport tudásától függően: 2 óra már tanult nyelv+5 óra az új nyelv vagy 3+4						fizika +0,5, matematika a nyelvi előkészítő utáni 11-ben +1 kötelező korrepetálás; magyar: 3 (ped.osztály 4)irodalom, 1 nyelvtan; nyelvi előkészítő utáni 11-ben előrehozott nyelvi érettségi vizsga; nyelvi előkészítő utáni 10-ben a 7 idegen nyelv megosztása a csoport tudásától függően: 2 óra már tanult nyelv+5 óra az új nyelv vagy 3+4; testnevelés óraszám növelt, ezért 31,5 helyett 32,5 óra/tanuló,						A 30 alapóra mellé maximum 4 óra emelt szintű érettségi felkészítést felvehet. Testnevelés 2 helyett 3 óra, ezért 33 helyett 34 óra/hét/tanuló Földrajz egy kötelező délutáni érettségi előkészítő, és év végén földrajz előrehozott érettségi vizsga(középsz.) A nyelvi előkészítő osztály utáni 12. osztály informatikából előrehozott érettségi vizsgát tehet(emelt vagy középszint)			A 30 alapóra mellé maximum 4 óra emelt sz. é. felkészítést felvehet. Testnevelés 2 helyett 3 óra, ezért 33 helyett 34 óra/hét/tanuló.								

Az 1998-tól felmen rendszerben bevezetésre került "nevesített"osztályok /Pedagógiai, nyelvi-informatikai, sport-egészséges életmód) kedvez fogadtatásra találtak az iskolahasználók (szül k, tanulók körében). Ezért a már eddig kialakult és bevált óratervet módosítottuk minimálisan, igazodva a felhasználói igényekhez(második idegen nyelv bevezetése, érettségi tárgyak b vítés: pl. informatika, testnevelés).

Az óraterv kialakításánaál a kerettanterv következ rendelkezéseit alkalmaztuk:

- 10.§ (3): az iskola helyi tanterve el írhatja, hogy a tantervi modul tananyagát a kerettantervben meghatározottól eltér en, egy másik tantárggyal összevontan kell oktatni oly módon, hogy a tantervi modulra el írt órászámmal kell megnövelni a befogadó tantárgy órászámát Mivel a szakmai alapozó tantárgyként oktatott emberi test tananyag tartalma lefedi a biológia tantárgy embertan részét, a két tantárgyat integrált tantárgyként, biológia és emberi test néven kívánjuk oktatni.

- 8.§ (3): a tanuló számára elírt óratervi maximumnál (33 óra) figyelmen kívül lehet hagyni a kerettantervben elírt óraszámot meghaladó testnevelési órákat. Mivel iskolánkban lassan 10 éve heti 3 órarend szerinti testnevelési óra van a tanulóknak, ezt a hagyományt most is szeretnénk folytatni, így az óraterv 34 órára készült.
- 11.§(7): a középiskola tanterve a rajz és vizuális kultúra tantárgyakra elírt tananyagot és óraszámot a 9-12. évfolyamokon az e rendeletben elírtak szerint átcsoportosíthatja. A rajz és vizuális kultúra tantárgyakat a tizenkettedik évfolyamra csoportosítottuk át.
- 10.§ (9) A szakközépiskola helyi tantervében meghatározza, hogy a fizika, földrajz, kémia, biológia és informatika tantárgyak közül melyik az, amelyiket a 11-12. évfolyamon is kötelezően oktat, s amelyből így minden tanuló számára biztosítja az érettségire való felkészülést. A nyelv- és informatika osztályban az informatikát, a pedagógiai és sport osztályokban a biológiát biztosítjuk minden tanuló számára, de a tanuló választási lehetősége is adott az évfolyamszint tanóraszervezéssel (fakultációk)
- 7.§ (2): ha az iskola helyi tantervében meghatározottak elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a nem kötelező tanórákon való részvétellel biztosítható, az iskolába való beiratkozás a nem kötelező tanórák vállalását is jelenti, feltéve, ha erre a tanuló ill. szülő figyelméért beiratkozás előtt felhívták. A fentiekkel élni kívánunk, hogy a "nevesített" osztályoknál befért többletórát biztosítani tudjuk.

Bár szándékunk szerint az iskolánkba, az adott osztályba jelentkező tanuló meghatározott irányt választott, amely az oktatásszervezést és a tervezést is megkönnyíti, a továbbtanulási valamint tanulói igények figyelmebevételének kielégítésére a 10. évfolyam végén további /újabb választási lehetősége van, továbbtanulási szándékának megfelelően. A szabadon szervezhető illetve választható órák terhére kialakított fakultációkat a tanulók választása, és az iskola lehetőségei, (mindenkori költségvetés függvényében) szervezzük, a lehető legtakarékosabban, évfolyamszinten.

A 9-10. évfolyamon a tanuló a fakultációs sávból 2 órát választ

- pedagógiai osztályban 1 irodalom, 1 történelem
- nyelvi-informatikai osztályban 2 óra idegen nyelv
- sport-egészséges életmód osztályban 2 óra testnevelést

Megjegyzés: a nyelvi előkészítő évfolyam elindulása (2004) óta – mivel mindig csak 3 kilencedik osztály indul – a pedagógiai és a sport osztály fél-fél osztályból alkot egy egészet.

A 11-12. évfolyamon a fakultációs tárgyakból továbbtanulási szándékának és érdeklődésének megfelelően választhat.

Az óraterv korábban csoportbontást tartalmazott matematikából, valamint a kémia órák egy részén, a kommunikáció és önismeret kettős vezetéssel folyt, míg a gazdasági megszorítások (FELFIN) bevezetése kapcsán már csak idegen nyelvből, informatikából, és a szakmai orientáló és alapozó tárgyak közül néhányban tudtuk megtartani a csoportbontást.

Az óraterveket az eredeti verzió szerint, az akkori magyarázatokkal, változatlanul hagytuk a jelen pedagógiai programban, gyakorlatilag iskolánk 2004-es módosítással elkészített óratervet alkalmazza (minimális eltéréssel pl. a nyelvi előkészítő esetében), tehát a már bevált, és a fentebb közölt jelentkezési adatok alapján a szülői-tanulói igények által visszaigazolt gyakorlatot próbáltuk megjeleníteni a Pedagógiai Programunk jelen módosításában. A kétszintű érettségi

felkészítésre jelentkezés (2003/2004-es tanév, 11. évfolyam) tapasztalatai azt is bebizonyították, hogy a választás csak évfolyamszinten szervezett csoportokkal kezelhető - de jól kezelhető.

2. A nyelvi előkészítő osztály óraterve (1 + 4 éves képzés) 2004 szeptemberétől (Az utolsó nyelvi előkészítő 2016-ban végez)

Angol haladó csoport (02)			Angol kezdő csoport (03)			Megjegyzés, csb.
	heti	évi		heti	évi	
Angol fordítás	2	72	Angol fordítás	3	108	
Angol nyelvtan és íráskészség	3	108	Angol nyelvtan és íráskészség	4	144	
Angol hallott szöveg értése	2	72	Angol hallott szöveg értése	2	72	
Angol olvasás értés	3	108	Angol olvasás értés	3	108	
Angol szerepjáték	2	72	Angol szerepjáték	2	72	
Angol országismeret (USA)	1	36				
Angol országismeret (GB)	1	36				csb. + 14 óra
Német nyelv (kezdő)	4	144	Német nyelv (haladó)	4	144	csb. + 4 óra
Mindkét csoportnak azonos :						
Informatika	6,5	234				csb. + 6,5
Matematika	2	72				
Anyanyelvi kommunikáció (anyanyelvi beszédkultúra)	2	72				
Testnevelés	3	108				
Osztályfőnöki	1	36				
Összesen	32,5					
Csoportbontásból						24,5 óra

Idegen nyelvből I a haladó csoportokban a tanítandó anyag tartalma nagyban függ a beiskolázott tanulók tudásszintjétől. Tapasztalatunk szerint a széles körű kínálat miatt (Vácott 7 iskola indít nyelvi előkészítő t), a tanulók nagyon eltérő tudásszinttel rendelkeznek. Célunk, hogy az első év végére legalább a B1 szintre jussanak. A következő években is tovább tanulják mindkét nyelvet, és a 11. osztály végén I- tanulmányi eredményük, motiváltságuk, továbbtanulási szándékaik szerint egyik vagy mindkét nyelvből I el rehozott érettségi vizsgát, és legkésőbb a 13. évfolyam végére szintemelő érettségi vizsgára jelentkezhetnek, amely siker esetén (60%) a középfokú nyelvvizsgálóval egyenértékű.

Informatikából a tömbösített fél órában (18 óra) gépirás oktatására kerül sor, majd – a belépő tanulók tudásszintjétől függően – az ECDL vizsga moduljainak tananyag tartalmának megtanítása a cél, hogy igény szerint a 12. évfolyamon el rehozott érettségit lehessen tenni a tárgyból.

Testnevelés: Készségfejlesztés, lehetőleg minél több játékos elem alkalmazásával. Cél a mozgás igényének kialakítása, megszerettetése.

Matematika: Az általános iskolai anyag megerősítése, felzárkóztatás, a hiányosságok pótlása, minél több alkalom teremtése a gyakorlásra, különös tekintettel arra, hogy a 10.(9) osztályos matematika tananyag nagyon feszített, ott nincs mód gyakoroltatásra, a hiányosságok pótlására.

Anyanyelvi kommunikáció (beszédkultúra): Az élő beszéd, a szóbeliség kerül előtérbe. Hangsúlyt kap az anyanyelvi készségek fejlesztése, nyelvtani alapszabályok, mondatelemzés, helyesírás, amely területeken a legnagyobb hiányosságot tapasztaltuk az eddigiekben.

Osztályfőnöki: Tematikájába beépítve egészségnevelési, etikai, tanulásmódszertani ismeretek.

A nyelvi előkészítő osztály folytatását (10-11-12-13.) az előző pontban tárgyalt humán óratervekbe integráltuk. Mivel a tanítandó alaptananyagtartalom tkp. 9-10-11-12., ezért ezekben az évfolyamokban szerepel, 9-10-ben a „nyelvi előkészítő folytatása” alatt, 11-12. évben a kétszintű érettségi szellemében a többi osztállyal azonos módon, kivéve, hogy az idegen nyelv számukra már a második idegen nyelvet jelenti.

A haladás ütemét és a várható eredményeket a felvételt nyert tanulók tudásszintje nagyban meghatározza. Tantestületünk egyetért abban, hogy döntő jelentősége lesz a tanulók elégedettségének abban, hogy a nyelvi előkészítő évfolyam végén iskolánkban maradjanak, ezért mindenki kitüntetett figyelmet szentel a nyelvi előkészítő évfolyamon folyó oktatásnak.

3. kétszintű érettségire jelentkezés szabályai, kötelező és választható érettségi tárgyak

A tanulók a 10. évfolyamon a jogszabályban meghatározott időpontig tájékoztatást kapnak arról, az iskola mely tárgyakból készíten fel kötelezően és választhatóan közép- illetve emelt szintű érettségi vizsgára.

A tájékoztatás valamint a felső oktatási intézmények elvárásai alapján 10. évfolyamon május 20-ig nyilatkoznak arról, hogy igényeik illetve az iskolai kínálat alapján

- mely tárgyakból kívánnak emelt szintű felkészítésen részt venni,
- valamint arról, hogy melyik tárgyat választják 5 érettségi tárgyként, s abból milyen szintű felkészítésen kívánnak részt venni.
- Amennyiben választott érettségi tárgyak nem a természettudományos tárgyak valamelyike (fizika, kémia, biológia, informatika, földrajz), úgy döntésük alapján az egyik természettudományos tárgyat a következő 2 évben is tanulniuk kell.
- A tanuló választását tanév közben nem módosíthatja. Tanév végén ilyen igénye esetén az engedély megadását a tantestület mérlegeli.

Az iskola emelt szintű felkészítést biztosít:

- Magyar nyelv és irodalom
- Történelem
- Idegen nyelv (német vagy angol)
- Matematika
- Biológia
- Informatika
- Testnevelés

Tantárgyakból, valamint választhatják az egészségügyi ismereteket is emelt szinten.

Az iskola az emelt szintű csoportokat évfolyamszinten szervezi, fenntartva a jogot arra, hogy szervezési okokból sávosan biztosítsa az emelt szintű felkészítést (pl. közös alapórák + az emelt szintű felkészítésre jelentkezőknek többletóra).

Az iskola középszintű érettségi felkészítést biztosít:

- Magyar nyelv és irodalomból
- Történelemből 1
- Idegen nyelvből 1 (angol, német)

- Matematikából
- Testnevelésből
- Biológiából
- Informatikából
- Földrajzból
- Egészségügyi ismeretekből
- Az egyéb – általában kis számú - tanulói igények a jogszabály és az anyagi lehetőségek függvényében egyedi elbírálás alá esnek (pl. fizika, kémia, rajz)

A választható érettségi tárgyakra történő felkészítés megszervezése a jelentkezők számától függően osztály vagy évfolyamszinten történik.

Mivel az iskola partnerközpontú filozófiát vall és fontosnak tartja a vendégek (tanulók, szülők) igényeinek kielégítését, ezért az iskolai kínálatban fel nem vállalt, de a fenntartó által jogszabályok szerint biztosított órakeret terhére megszervezhető felkészítő foglalkozásokat eseti elbírálás tárgyává teszi a tanulói igények ismeretében a mindenkori tantárgyfelosztás készítésénél. A tanuló a vonatkozó jogszabályok alapján a jogszabályban rögzített feltételek mellett (pl. osztályozó vizsga, vendégtanulói jogviszony, megállapodás más középiskolával az érettségi felkészítés érdekében) egyéb a programunkban nem említett tárgyból is érettségi vizsgát tehet. Az egyes tantárgyak helyi tanterve külön a mellékletben.

A 2013. szeptemberétől bevezetésre kerülő ágazati szakképzés

2013. szeptemberétől a szakközépiskolák – így iskolánk is – ágazati szakképzésre ismét bekapcsolódnak a 9. évfolyamon. Az OKJ szerint iskolánk az I. (egészségügyi) ágazatra hirdetett felvételt az előző tanévben a felvételi tájékoztatóban.

Az ágazati szakközépiskolákban a 9-12. évfolyamon az ágazathoz tartozó, érettségihez kötött szakképesítések közös tartalmát magában foglaló szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik, az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett.

Az ágazati szakközépiskolai képzésben részt vevő tanulók egyik kötelező érettségi vizsgatárgya az ágazati szakmai érettségi vizsgatárgy, ami nem egy konkrét tantárgy, hanem a szakközépiskolában a 9-12. évfolyamon oktatott szakmai tantárgyakból szerzett ismeretek és kompetenciák összessége.

A kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyakból, valamint a szakmai vizsgatárgyból álló érettségi vizsgával szakmai érettségi végzettség szerezhető. A tanuló ennek birtokában az érettségi vizsga után 1 tanév alatt kap felkészítést az ágazathoz tartozó, és az iskola szakmai alapszabályában valamint a mindenkori szakmaszerkezeti döntés függvényében engedélyezett valamely szakképesítésre (pl. gyakorló ápoló), amelyben 1 komplex szakmai vizsgát tehet.

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény szakmai érettségi vizsgát értelmező rendelkezése szerint az ágazati szakképzésben kötelező szakmai vizsgatárgy magasabb követelmények szerint teljesített érettségi vizsgatárgynak minősül, ennek értelmében az érettségi követelmények csak emelt szinten kerülnek meghatározásra.

Az ágazati szakképzés óraterve iskolánkban:

Általános elvek a vonatkozó törvényekből (a tartalmuk alapján megfogalmazva):

- Az iskola biztosítja egy vagy több tárgyból az emelt szintű felkészítést.
- Előnyben kell részesíteni a természettudományos tárgyakat, illetve a második idegen nyelvet.
- Biztosítani kell a szakmai irányokban az egyetemi, felső iskolai, OKJ-s továbbtanuláshoz szükséges feltételeket.

A matematika és a nyelvtan (szövegértés) csoportbontásának szükségességéről:

- Mindkét tárgyból a 10. év végén kompetenciamérés van, amelynél az elvárás az, hogy az iskolánk érje el az országos átlagot. Ennek megvalósításához van szükségünk a csoportbontásra.

Tantárgyak	9. évfolyam		10. évfolyam		11. évfolyam		12. évfolyam		Összesen
	alap	csb	alap	csb	alap	csb	alap	csb	
Magyar irodalom	3		3		3		3		36
Magyar nyelv	1	1	1	1	1		1		18
Idegen nyelvek	4	4	4	4	4	4	4	4	96
Matematika	4	4	4	4	4		4		72
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2		3		3		30
Etika					1				3
Biológia, egészségtan	1		2		2		1		18
Fizika	2		2		1				15
Kémia	2		2						12
Földrajz	2		1						9
Művészetek (Ének)			1						3
Informatika	2	2	1	1					18
Testnevelés és sport	5		5		5		5		60
Osztályfőnöki	1		1		1		1		12
Kötelezően választható tárgyak					2		2		12
Szakmai tárgyak	6	6	7	6	8	2	11	2	144
Összesen:	35	17	36	16	35	6	35	6	558
Osztályonként összesen:	52		52		41		41		

11. évfolyamon fennmaradó, szabadon tervezhető 2 óra

(osztályonként 2 óra: 3x2=6 óra + a csoportbontási keretből legfeljebb 8x2=16):

- A csoportokat évfolyamonként szervezzük.
- A felsorolt csoportok közül pontosan egyet kötelezően választani kell az alábbi táblázatból.
- Első lépésben az osztályfőnökök felmérik az igényeket, majd a neveket és azt, hogy az egyes csoportokba hányan jelentkeztek, leadják az iskola igazgatójának.
- Az iskola igazgatója megállapítja, hogy mely tantárgykból indulhat fakultáció.
- Az osztályfőnökök azokat a gyerekeket, akik olyan fakultációra jelentkeztek, amely nem indul, átjelentkeztetik az induló csoportok valamelyikébe, majd ismételt leadják a neveket és az összesített adatokat.
- Az iskola igazgatója megállapítja, hogy kell-e valamelyik tantárgyból két, vagy több csoportot indítani, vagy tehetséggondozás keretében elindulhat-e valamelyik kisebb létszámú csoport.

- (Ezekből a tárgyakból nem kötelező érettségizni. Azért tanítjuk, hogy a diákjainkat versenyképesebbé tegyük.)

	11. évfolyam				Összesen
	alap	csb			
Angol (kezdő), második nyelv	2				+16
Biológia (emelt)	2				
Fizika (közép)		2			
Földrajz (közép)		2			
Informatika (közép)		2			
Kémia (közép)		2			
Magyar (emelt)		2			
Művészetek (Rajz)		2			
Német (kezdő), második nyelv	2				
Társadalmi és állampolgári ismeretek		2			
Történelem (emelt)		2			

12. évfolyamon fennmaradó, szabadon tervezhető 2 óra

(osztályonként 2 óra: 3x2=6 óra):

- A csoportokat évfolyamonként szervezzük.
- Ha egy emelt szintű csoport a 11. évfolyamon elindult, akkor az a 12. évfolyamon megszűnhet.
- (Ezekből a tárgyakból továbbra sem kötelező érettségizni. Azért tanítjuk, hogy a diákjainkat versenyképesebbé tegyük.)

	12. évfolyam		Összesen
	alap	csb	
Biológia (emelt)	2		6, fent beszámítva
Német (kezdő), második nyelv	2		
Angol (kezdő), második nyelv	2		

- Ha lenne érettségiző a kihagyott csoportokból, akkor érettségi előkészítést kérhetnének évfolyamonként, 1 vagy 2 órát az iskola igazgatójától.
- A kihagyott csoportok igazgatói engedély esetén, kisebb létszámmal is folytathatják a tehetséggondozást.

	12. évfolyam		Összesen
	alap	csb	
Fizika (közép)		2	16 legfeljebb
Földrajz (közép)		2	
Informatika (közép)		2	
Kémia (közép)		2	
Magyar (emelt)		2	
Művészetek (Rajz)		2	
Társadalmi és állampolgári ismeretek		2	
Történelem (emelt)		2	

- Ha lenne biológiából középszintű érettségiző, akkor érettségi előkészítést kérhetnének osztály, vagy évfolyam szinten. 1, 2 vagy 3 órát az iskola igazgatójától.

3

- Magyarból, matematikából, történelemből I osztályonként lehetne érettségi el készítést kérni.	9
- Kell még óra a fiú testnevelésre és a gyógytestnevelésre.	35
Mindösszesen:	637
A törvényben előírt, megfelelő létszámok esetén engedélyezett órakeret:	690

- Ha egy cellának dupla szegély a kerete, akkor ahhoz a tárgyhoz került +1 óra a szabadon felhasználható órakeretből.

Szakmai program

Iskolánkban a szakképzési évfolyamokon kizárólag iskolarendszerű, levelezéses felkészítés van, kifutó rendszerben OKJ 54 723 01 1000 0000 ápoló ill. OKJ 54 723 01 0010 5401 ápoló. (Végeznek 2014. február és 2014. május-júniusi vizsgaidőszakban.) Az Alapító Okiratban/szakmai alapszabályzatban engedélyezett szakmastruktúrára a beiskolázást a mindenkori szakmaszerkezeti döntés, fennállásáig a Naszály-Galga TISZK-vel történő együttműködés, valamint a jelentkezők számának és az iskola humán és tárgyi erőforrásainak figyelembevételével terveztük. Az új szabályozás szerint az ápolóképzés kizárólag iskolarendszerben folytatható, és a korábbi levelezéses tagozat helyett felmenő rendszerben esti tagozaton.

Érettségire épülő szakképzés

1. OKJ-szerinti ápolóképzés, 3 éves, /OKJ 54 723 01 1000 0000/

Az ápolóképzése a magyar szakképzési rendszerbe illeszkedik, államilag elismert szakképzés. Az új szakképzési rendszerben az ápolóképzés már csak érettségi után történhet, 3 év vagy 4600 órában.

A szakmai és vizsgáztatási követelményeket a mindenkori SZVK - rendelet tartalmazza.

A részletes tananyagtartalmat és követelményrendszert az érvényes Központi Program határozza meg.

A központi program elkészült, **az óraterv mellékelve.**

Az ápoló alkalmazható az egészségügyi ellátás bármely területén, a szociális ellátás intézményeiben és az ápolási ellátás intézményeiben:

- Egészségügyi ellátás (alapellátás, szakellátás)
- Szociális ellátás
- Csak ápolási ellátást nyújtó intézmények

A képzés **moduláris**, a modulok végén a hallgatók vizsgát tesznek (írásban vagy szóban, esetleg gyakorlatban), valamennyi tantárgy, jegy, gyakorlat a tanulmányi könyvben dokumentálásra kerül. Meghatározott időpontokban külső mérésre is sor kerül.

A képzésre a beiskolázást - melyet orvosi pályaképzési vizsgálat előz meg - az igények szerint tervezzük. Tapasztalataink szerint szemléletváltás szükséges a társadalomban ahhoz, hogy

általánosan elfogadott legyen: egy ápolónak érettségi után még 3 évet kell tanulnia, holott a főiskola is csak 4 éves.

A beiskolázást nagyban segítené a képzés eredetileg beígért akkreditációja, azaz tényleges postsecondary szintre emelése, sajnos évek óta eredménytelen a próbálkozás a megvalósítás terén.

A szakképesítés központi programját a mindenkor érvényes Központi Program tartalmazza, a szakmai és vizsgáztatási követelményeket az érvényes SZVK kiadásáról szóló rendelet tartalmazza.

A képzés óraterve mellékelve.

A 2013-tól felmenő rendszerben bevezetésre kerül ágazati szakképzés valamint Gyakorló ápoló képzés helyi tanterve és szakmai programja külön dokumentumban csatolva.

Záradék

1. Ez a pedagógiai program a 2004. májusában elfogadott majd folyamatosan bevezetett pedagógiai program jogszabályi változások miatti módosított változata, elfogadásától határozatlan ideig érvényes. (Elfogadásáig az iskola elzárva, hivatkozott pedagógiai programja van hatályban)

A program megvalósulását folyamatosan értékeljük.

Az értékelés módja:

- a tanulói teljesítmények figyelemmel kísérése a vizsgák és az eredménymérések alkalmával,
- a munkaközösségek a mikrotantervek teljesülését két évente felülvizsgálják
- az intézmény vezetése folyamatosan ellenőrzi a pedagógiai programban és helyi tantervben foglaltak megvalósulását
- figyelemmel kísérjük a szülőktől és a diákoktól nagyobb számban érkező tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokra vonatkozó jelzéseket

2. A pedagógiai program módosítását kezdeményezheti:

- az intézmény igazgatója
- a tantestület tagjainak 50 %-a

A pedagógiai programot akkor is módosítani kell, ha jogszabályi változás, vagy az iskolát érintő feladatváltozás következik be.

A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

3. A pedagógiai programot az Iskolaszékkel, a Diákönkormányzattal egyeztetjük, bevezetését támogatják.
4. Az iskolai egészségfejlesztési programot az iskolaegészségügyi szolgálat véleményezte, támogatja.
5. A nevelőtestület a pedagógiai programot megtárgyalta, és elfogadta. /jegyzőkönyv mellékelve/.

Vác, 2013. május 6.

Hóringerné Kozák Eszter
igazgató

Jegyz könyvek a PP elfogadásáról

- 1. A nevel testületi értekezletről készült jegyz könyv**
- 2. Az iskolaszék és az SZMK üléséről készült jegyz könyv**
- 3. A diákönkormányzat üléséről készült jegyz könyv**